

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, SZERDA, 1924 november 12.

311. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután

Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Felix Austria

(+) A híres habsburgi jelmondat, hogy míg más országok háborút viselnek, Ausztria házasságokkal alapítsa meg szerencsés-jét, rég bevonult a gyakorlat által megcáfolt szállóigék pantheonjába. A jelige pacifizmusát sohasem vették komolyan, de a benne kifejezésre jutó házasságpolitikai alapelvet is megdöntötte a főhercegeken eluralkodott kispolgári érzelmesség. Az osztrák-magyar monarchia összeomlott és a romjaiból fölépült utódállamok közül épen az osztrák köztársaság az, amelyre kicsiségében, termelési lehetőségeinek korlátozottságában és hatalmi eszközöktől való megfosztottságában is annyian mondják: Felix Austria!

Minden forradalmi excessus nélkül, egy óriási bérharc fejelemzett tervszerűségével folyik le az egész világ figyelő szeme előtt az osztrák vasutassztrájk. A földkerekségen nincs még egy állam, amely megengedhetné magának azt a fényűzést, hogy szervezeti katonai és közigazgatási erejét ne vezényelje a legkiméletlenebbül harcra vasuti közlekedésének megbénító ellen. Ezzel szemben az osztrák kormány minden preventív rendszabály nélkül várta be a vasutasok elhatározását, a sztrájk kimondása után sem tett megtorló intézkedéseket, még csak a legcsekélyebb fenyegető vagy elítélő nyilatkozatra sem ragadtatta magát, hanem benyújtotta lemondását és a további lépéseket az alkotmányos tényezők bölcs belátására bízta.

Az államkormányzatnak az egyes országok közjogi szerkezetére való tekintet nélkül nemzetközivé uniformizálódott módszerei szempontjából az osztrák kormány magatartása gyöngeségnek, sőt tehetetlenségnek látszik. A hajdani császárváros monarchistái nosztalgikusan sóhajtózzák vissza a régi szép időket, amikor a szuronyok, gépfegyverek és büntető paragrafusok légióit vonultatták fel a mértéktelenül követelőző és a közüzemek működését letiltó munkások megfélemezésére. De a külföld ugynevezett rendpártjai is szánakozó mosolylyal szemlélik Seipel vergődését és azt a tanulságot vonják le belőle, hogy az állam üdvének biztosítására az erőszak, mint *suprema lex*, elkerülhetetlen. Monarchia, köztársaság vagy szovjet nem tud más módot elképzelni a vasutassztrájk pusztításainak elhárítására, mint hogy a sztrájkolókat a kormányhatalomból font ostorral ijeszti el és fenyíti meg.

A kis osztrák reszpublika azonban a rárótt békeszerződés jóvol-

tából megszabadulva a fegyveres akcióképesség s vele együtt a bonyodalmas külpolitikai gondok, stratégiai megfontolások és presztizsféltés terheitől, abba a kiváltságos helyzetbe jutott, hogy a felső állami életében szinte ideális szabadságintézményeket építhetett ki, amelyek az ország társadalmi, politikai és gazdasági erőinek egyensúlyát legmegbízhatóbban őrzik. Szociáldemokraták, keresztényszocialisták és nagynémetek szabják meg az osztrák kormányzat szellemét és mindahárom politikai párthoz tartozó gazdasági szervezetek határozták el egyhanguan a vasutassztrájkot a felállított bérkövetelések nyomtatékosításául. A Seipel-kormány, mint a vasutas-sztrájkban érdekelt politikai pártok akaratának végrehajtója, a munkásszervezetek mozgási szabadsága és törvénybe foglalt sztrájkjoga alapján kimondott munkabeszüntetéssel szemben csupán arra szorítkozhatott volna, hogy a kö-

zönség érdekeit megvédje a sztrájkolóknak tulkapásaitól. Ezt a hivatását is átvállalták maguk a sztrájkoló vasutasok, akik gondoskodnak róla, hogy a közönség ne szenvedjen szükséget a mozgalomból kifolyólag.

Ilyen módon az osztrák vasutassztrájk a munkaadó és a munkások között a szabályok keretein belül lezajló mérközössé lokalizálódik, ami Ausztrián kívül sehol másutt nem volna lehetséges. Ausztriának nincs kombattáns hadserege, nincs a nép kívánságai iránt süket és vak bürokráciája, amely a kormányzatot föltétlenül, az unbedingte Unterwerfung régi osztrák császári hagyománya szerint kiszolgáltatná, de van érett gondolkodásu, józan és öntudatos népe, amely a leg-súlyosabb válságokban is megmutatta, hogy rá tud találni a kibontakozás helyes útjára. Az osztrák korona tragikus zuhanásának idején ez a nép nem vesztette el a fejét és a kereseti vi-

szonyokat hetenként állította arányba a kenyér árával. Az osztrák pénz stabilizálódásával a szanálási főbiztos vette át az államháztartás ellenőrzését és megtiltotta, hogy a költségvetési fölöslegeket a kormány a tisztviselők fizetésének javítására fordítsa. A vasutasok követeléseinek teljesítését is a szanálási programra hivatkozva tagadták meg.

Az osztrák vasutassztrájk nem a kormány ellen, még kevésbé az állam konszolidációja ellen irányul, hanem az ellen a szanálási koncepció ellen, amely a munkások és fixfizetésű tisztviselők életstandardjának leromlását vonja maga után. Bizonyosra vehető, hogy a vasutasok igényeinek tulnyomó részét ki fogják elégíteni és a sztrájk megszűnése minden órában várható. Ausztria ráködöttség nélkül uszsa meg ezt a krízist is. Boldog ország, amelynek népe ilyen megfontoltan és önmérséklőn tud élni a szegénységéből fakadó szabadsággal.

VITA A KÉPVISELŐI IMMUNITÁSRÓL

Megkezdődik a küzdelem a jelölésekért — Beogradban elcsendesedik a politikai élet
A vasárnapi beogradi népgyűlésen fogja a belügyminiszter kifejezni a kormány álláspontját a Radics-párttal szemben

ORSZÁGSZERTE MEGINDULT A VÁLASZTÁSI AGITÁCIÓ

A parlament feloszlásával észrevehetően enyhül a politikai atmoszféra. A kormányválság lázas napjai elültek, a képviselők szétszéledtek a kerületeikbe, ahová Beogradból lassankint áthelyeződik a politikai élet súlypontja. Beograd egyre csendesebb lesz s a kerületek egyre hangosabbak. *Eddig harcot vívtak egymással az uralomért, most megkezdődik a harc a jelölésekért.* Mert — mint emlékeztet — a választási küzdelemnek talán ez a legizgalmasabb fejezete. A legtöbb jelölt sorsa itt dől el a listákon.

A beogradi népgyűlés

Beograd egyelőre kevés politikai szenzációt ígér. Ilyennek tartogatták azonban a vasárnapi beogradi népgyűlést, melyet a radikális-párt rendez. A népgyűlésen, hír szerint, részt vesz pártja vezetőinek élén Pasic is, aki már teljesen felépült betegségéből. Beszélni fog Makszimovics Vózsó belügyminiszter is. Nagy érdeklődéssel tekintenek a két beszéd elé, mert Pasicstól kormányzati programot várnak, a belügyminiszter pedig, hír szerint, ez alkalommal első ízben fogja kifejezni a nyilvánosság előtt a kormány álláspontját a Radics-párttal szemben.

Legujabban, egészen váratlanul, a politikai diszkusszió középpontjába

— a képviselők immunitásának kérdése került, aminek különösen az ellenzék tulajdonit nagy fontosságot, mert az immunitás védel-

me alatt a volt képviselők sokkal vesztélytelenebbül vehetnének részt a választási agitációban, mintha a sérthetetlenséget a parlament feloszlásával egyidőben megszüntnek tekintenék.

Az S. H. S. királyság megalakulása óta — az 1923. évi választásokon is — a gyakorlat e tekintetben az volt, hogy az immunitás az új parlament megválasztásáig érvényben marad, bár erre vonatkozóan semmiféle törvényes intézkedés nincsen. Ezt az álláspontot képviseli Jovanovics Szlobodán jogtudós, egyetemi tanár is, amit azzal indokol, hogy ha a feloszlás és az új választások közé eső időben háború tör ki, a feloszlott parlament tagjait kellene összehívni törvényhozó munkára. Ezzel szemben a kormánynak az az álláspontja, hogy az immunitás a parlament feloszlásával megszűnt. Így nyilatkozott a *Bácsmegeyi Napló* munkatársa előtt a keddi nap folyamán a kormány több tagja, köztük Makszimovics belügyminiszter. A belügyminiszter ezzel kapcsolatban megcáfolta beogradi szerkesztőnk előtt azt a híresztelést, hogy a belügyminisztérium erre vonatkozóan leiratot intézett a közigazgatási hatóságokhoz.

Erről a kérdéssel zagrebi munkatársunk előtt a Radics-párt egyik vezető tagja a következőket mondotta:

— A parlament feloszlása után is a ház elnökét, mint a választáso-

kat irányító állami bizottság elnökét megilleti a képviselői immunitás. Mivel pedig a törvény nem ismer különbséget a képviselők között, azt valljuk, hogy az elnök immunitása megilleti a képviselőket is. A kormány nyilvánvalóan azért helyezkedik más álláspontra, hogy eljárhaszon pártunk vezére ellen, aki pedig *már kívül van a kormány hatáskörének területén.* Egyébként mi minden támadásra készen állunk, *választási agitációnkat már az előző kormány alatt befejeztük.* Szervezetünk 600.000 választópolgárból áll, akik már megkapták utasításainkat.

— Radics tartózkodási helyéről egyelőre semmit sem mondhatunk, a nyilvánosság nemsokára teljes tájékoztatást fog nyerni.

— Azok a hírek, amelyek a szélesebb blokknak a választásokon való egységes fellépéséről szólnak, csak részben felelnek meg a valóságnak. A részletek e tekintetben még nincsenek megállapítva és szövetségeseink további magatartásától függ, hogy mennyire fogunk nekik támogatást nyújtani. A mi magatartásunkat viszont a kormánynak velünk szembeni eljárása fogja megszabni. Mindenesetre ebben Délszerbiának is nagy szerepe lesz. Szlovéniában *speciális meg egyezést szeretnénk kötni a szlovén néppárttal,* mivel ezeket a szlovén republikánusokat feltétlen támogatni akarjuk. Szövetségeseink mindenesetre honorálni fogják támogatásunkat és ahol ők

segíthetnek, segítenek a horvát parasztpártnak.

A blokk nyilatkozata

A kormány sajtóirodája a blokk legutóbbi nyilatkozatára kommünikét adott ki, amelyre a szűkebb blokk kedden egy nyilatkozattal válaszolt. A nyilatkozat, amelyet senki nem irt alá, a következőket mondja:

— Jovanovics Ljuba ismét megkísérelte, hogy a sajtóiroda után hamis módon világitja meg a legutóbbi válságot. Az igazi oka annak, hogy a miniszteri és parlamenti válság a Pasics—Pribicevics választási kormányval végződött, mindenestre abban keresendő, hogy a radikálisok nem akarták a horvátokkal való békés megegyezést. Másodsorban az volt az ok, hogy meg akarták akadályozni a korrupció leírásáról szóló törvény meghozatalát és a korrupció bíróság elé állítását. A blokk meg van győződve arról, hogy a Radics-párt Radics moszkvai útja és Macsek bécsi tárgyalásai után is beléphetett volna a kormányba.

A suboticiai közigazgatás

uj vezetői átvették hivatalukat

A belügyminisztérium felmentette állásától Tabakovics Miklós alpolgármestert

A belügyminisztérium — mint a *Bácsmegeyi Napló* megírta — kinevezte Subotica új közigazgatási vezetőit és Gyorgyevics Dragoszláv ujonnan kinevezett főispán, valamint Malagurszki Albe polgármester kedden délelőtt már át is vették hivatalaikat dr. Ivkovics-Ivandékics Imrétől, a fölmentett főispánpolgármestertől.

A főispán és a polgármester kinevezésén kívül megtörtént Obradovics Dusán rendőrfőkapitányi kinevezése is. Ez a kinevezés kedden reggel érkezett le Szubotícára. A belügyminisztérium ezzel egyidejűleg egyéb változásokat is eszközölt a suboticiai közigazgatásban. Kedden már megérkezett Subotícára

Tabakovics Miklós polgármestrellyettes felmentése is, akinek hivatalát ideiglenesen Holtmann Kálmán gazdasági tanácsnok veszi át. Cetina Zsárkó rendőrfőkapitányt és Sukovics Miras rendőrfőkapitányt szintén felmentették állásuktól és a rendőrfőkapitányi hivatalt mindaddig, míg az új rendőrfőkapitány meg nem érkezik Subotícára. Jovdovics Vászsa helyettesfőkapitány vezeti.

A belügyminiszter az uccai harcok ellen

Belügyminiszteri vizsgálat fogja megállapítani, hogy a suboticiai összetűzésért kit terhel a felelősség

A legutóbb megismétlődött összetűződéseknek, amelyek a Vajdaság egy-két helyén katonatisztek és rendőrök között folytak le, a belügyminisztérium a legnagyobb erővel véget akar vetni és szigorú intézkedésekkel meg akarja előzni hasonló sajnálatos incidensek megismétlődését. A belügyminisztérium e célból egy inspektort küldött kedden Subotícára a legutóbbi tiszték és rendőrök között történt összetűződések ügyének felülvizsgálására.

Mint a *Bácsmegeyi Napló* akkor részletesen megírta, november 2-ra, vasárnapra virradó éjjel a suboticiai Salome-bar előtt a suboticiai gyalogezred öt tisztjének afféria támadt két önkéntessel. A zajra figyelmessé lett Taran Péter 48-as számú rendőr, aki közbe akart lépni, mire az egyik tiszt arculütötte. A rendőr erről nyomban jelentést tett Ivkovics-Ivandékics Lázár ügyeletes rendőrfőkapitánynak, aki több rendőrről a helyszínére sietett, ahol a tiszték és rendőrök között tumultus keletkezett.

Az ügyben másnap megindult a vizsgálat. A rendőrség részéről Jovanovics Vászsa helyettes rendőrfőkapitány tárgyalást folytatott a suboticiai helyőrségi parancsnoksággal. A vizsgálat során megállapított nyert, hogy úgy Ivkovics-Ivandékics rendőrfőkapitány, mint a tiszték az

Vukics Ferenc volt rendőrfőkapitány ügyében még nem történt döntés. Hír szerint Horvátországba fogják kinevezni rendőrfőkapitánynak az érdemes, kötelességtudó főtitviselőt.

Az eddigi személyi változásokon kívül, mint értesülünk, a belügyminisztérium még nagyobb változásokat is szándékozik végrehajtani úgy a rendőrségen, mint a közigazgatásban.

adott körülmények közt teljes jóhiszeműséggel jártak el és az összetűződésközést az idézte elő, hogy úgy a rendőrök, mint a tiszték a vélt támadással szemben akartak védekezni.

Miután azonban a suboticiához hasonló összetűződések Novisadon két ízben is előfordult, a belügyminisztérium most ki akarja deríteni, hogy mi az oka a katonaság és rendőrség között elmérgesedett viszonyoknak. E célból kedden Subotícára érkezett Isajlovics belügyminiszteri inspektor, volt szerémségi főispán, aki a rendőrségen jelentést tétetett magának az éjszakai összetűződéseről, majd felkereste Damjanovics Milán tábornok helyőrségi parancsnokot, akivel hosszabb megbeszélést folytatott.

Isajlovics inspektor — aki most ellenőrző körúton van a Vajdaságban — teljes részletességgel földeríti a suboticiai affér indítókat és vizsgálatának eredményéről jelentést fog tenni a belügyminiszternek.

A belügyi inspektor egyben felülvizsgálja a suboticiai rendőrség működését és egész ügykezelését, valamint a városi közigazgatás más ágazataiban is ellenőrzést gyakorol. Kedden Isajlovics inspektor a rendőrségi ügykezelést vizsgálta felül és ezt a munkát szerdán folytatja.

Kommunista-zavargások Romániában

Proklamálták a moldvai köztársaságot

Bukarestből jelentik: Hétfőn hivatalosan proklamálták a moldvai köztársaságot *Tiraspolban* és az ország hét más helyén. *Besszaróbiában* a katonai hatóságok minden intézkedést megtettek egy esetleges bolsevik támadás ellen.

Galac városában a napokban arról értesítették a szigurancát, hogy a kommunista-párt titkos ülésre készül, amelynek célja az, hogy a városban zavargásokat idézzen elő. A rendőrség házkutatást tartott a kommunista-pártnak a Moruzzi-téren levő parthelyiségében, ahol sok kompromittáló iratot találtak, amelyek az orosz szovietektől érkeztek. Az okmányokból kiderült, hogy a kommunisták november 7-ére, az orosz forradalom hetedik évfordulójára gyűlést terveztek s az volt a szándékuk, hogy zavargásokat szítva, a lakosságot felláztatják és kikiáltják a köztársaságot. A bizonyítékok alapján letartóztatták a kommunista szervezet Keszler nevű elnökét, valamint Balaban, Vasilescu és Nicolau párttagokat. A nyomozás tovább folyik.

Kisenevből érkezett jelentések szerint a Kisenev és Csernovitz között közlekedő vonat ellen megkísérelt merénylet után — amelyről a *Bácsmegeyi Napló* már beszámolt — egy bolsevik banda megtámadta *Resicani falut*. A támadók kézigradatókat használtak és néhány embert meg is sebesítettek. A csendőrök üldözöbe vették a bandát. A csendőrök megtalálták azokat a szíszögeket, amelyeket a vonat elleni merényletnél szedtek ki a merénylők. Az estli órákban a banda megtámadta a csendőrörsöt. Lovas őrszolgákat és gyalogos csapatokat küldtek ki a banda üldözésére. Hír szerint több letartóztatás történt. A rend biztosítására erős katonai készenlések ügvelnek fel.

TUDJA-E...?

Írta: Kosztolányi Dezső

TUDJA-E mi a színes hallás? A lélektanok régóta foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a hangrezgések bizonyos számának megfelel-e a színrezgések bizonyos száma, amint a rezgésény idegrendszerü emberek, főképp írók vagy művészek képzelik. Ők csakugyan hajlamosak arra, hogy bizonyos hangokban színeket lássanak, vagy bizonyos színekben hangokat halljanak. Ennek a kérdésnek egész irodalma van.

Ezt fogta össze kis áttekinthető tanulmányában León Treich, ki anélkül, hogy a kérdés mivoltát elemezne, ismerteti mindazt, amit a színes hallásról művészek, vagy tudósok írtak.

Legnevezetesebb Rimbaud szonettje, ki az A-t feketének, az E-t fehérek, az I-t vörösnék, az U-t zöldnek, az O-t kéknék látja, vagy hallja. De a magánhangzokról van még egy szonett is, mely kevésbé ismert és nem kevésbé érdekes. Ezt Vigilecoq írta. Itt az A diadalmos vörösen lángoló harsona, az E a hária sóhaja, és olyan fehér, mint az angyal szárnya, az I fűtőlűlő és ékékészínű, az O, a sapadt ősz elfuló zokogását, E nap vörös csókiát hozza eszébe a költőnek, végül az U zöld, mint a mirtuszág.

Szembeszökő, hogy e két táblázatban egyetlenegy adat sem egyezik egymással. Egy svéd író, ki nemrégiben tanulmányt jelentetett meg a hangok és színek összefüggéséről, azt vallja, hogy ő az A-t karminnak hallja, az E-t a hangsúly szerint vagy rózsá, vagy narancsszínnek, az I-t sárgának, az U-t kéknék, az O-t világoszöldnek. Egnélfogva a benyomás merőben egyenlőnek, szeszélyesnek tekinthető.

Másrészt ha a zenei hangokra térünk rá és össze hasonlítjuk Newton,

Castel, Unger és Scriabim véleményét, a következő nem érdektelen kimutatást állíthatjuk össze:

Newton	Castel	Unger	Scriabim
C: vörös	kék	vörös	vörös
D: ibolya	zöld	vörnyeges	sárga
E: bíbor	sárga	sárga	kékes
F: kék	vörnyeges	várgászöld	vörös
G: zöld	vörös	kék	narancs
A: sárga	ibolya	ibolya	zöld
H: narancs	szürke	bíbor	ibolya

Amint látjuk, itt nincs semmi határozott irány. Havelock Ellis összeállította a költők listáját, aszerint, hogy melyik színt kedvelték leginkább.

Ez a kimutatás már nem sejtelmeken alapul, hanem pontos statisztikai adatokon s így tudományos értéke is több, következtetni lehet belőle az írók színérzékére, de a kedélyvilágára is. Ezsau próféta, Jób próféta, az Énekek Éneke írta a zöidet és vöröset kedveli, Homérosz a feketét és sárgát (de azért nem legitimista), Catullus a sárgát és fehéret, Chaucer a fehéret és vöröset, Marlow a feketét és sárgát, Shakespeare a vöröset, Shelley a kéket, bibort és szürkét, Poe Edgar a sárgát, lilát és bibort, Baudelaire a feketét és kéket, Tennyson a bibort, Verlaine a szürkét, Annuncio a kéket és lilát.

Ez föltétlenül érdekes s az irodalmi vizsgálódás, mely oly kevés eszöközrel rendelkezik, bizonyval eredményesen használja majd fel. A többi azonban csak afféle esztétikai társalgaték, magvarán — zöltség.

TUDJA-E, hogy a chicagói gyermekgyilkosság milyen megindító, emberi mozzanattal zárult?

Két milliómós fiatalember előre megfontolt szándékkal, hidegen és tudatosan megölt egy gyermekét csak azért, hogy lélektani tapasztalatokat gyűjtöbön s megtudja, mit érezhet egy gyilkos. Nem rablógyilkosság, nem is bosszumu, ha-

nem a kíváncsiság, a századvégi eszteticizmus főrtoámes, korcs gaztette, mely nem pénzért öl, hanem lelki vagy értelemi szenzációért. A milliómós ifjak kikknek a sors minden megadott, híján voltak egy kis idegizgatónak s megszerették maguknak egy gyermek élete s egy apa el-nem-muló kétségbeesése áráan.

A vádlottak, kiket a törvényszéki orvosszakértők énelméüeknek tartottak, semmi megbánást sem mutattak, nevetgéltek a vádlottak padján, kacagtak, mikor az áldozat aia könnyezve mesélte el fia eltűnését és gyötrelmeit. Nem csoda, hogy az amerikai közvélemény haragosan föizudult, s a sajtó, a tárgyalóterem közönsége tüntetve követelte a két gyilkos smokk kivégzését. Az ítélet azonban csak életfogytiglani fegyházat mondott ki fejükre. Sokan a bíróságot is meggyanusították és vádlottak dús gazdag voltát emlegették, mely nélkül az igazságszolgáltatás bizonyval szigorubbban sújtott volna le a bűnösökre.

Most, jó idő múltán, meglepő fordulat történt. Az egyik gyilkos fia apia meghalt. Kastélyában fényűző módon élt, gépkocsik, inasok várakoztak minden intésre. De mióta értesült fia gaztettéről, nem izlett neki többé a falat, magánvába süppedt és szó szoros értelemben a buskomorság ölte meg. Egy fia életéért egy apa életét. Így mondta ki ítéletét az élet, oly szigoruan, mint egy antik drámairó.

Vajon mit szól ehhez a fegyházban a két elősi széplélek? Ezen is nyevet? Ezt is egy új lélektani kísérletnek látja? Lehet.

TUDJA-E, hogy a legpolgáribb országot, Svájcot is elragadta a modern láz szédülete, a tánc? A lárvány ott is kitért.

Amint uiságiaikból értesülünk, se szeri, se száma azoknak az embereknek, kik mindennapi konyerüket táncmester-

séggel keresik. Növendékeik nemcsak fiatalok, hanem gyakran dereshajú urak és érett hölgyek, kik az ifjakkal versenyt tanzóznak és shvimmiznek. Híába minden intelem és prédikáció. A papoknak is engedniök kellett a népszenevdelvények, s ma már inkább megjelennek a táncmulatságokon, hogy ellenőrizzék a szoknyák hosszúságát, a táncoló távolságát, a nyakkivágások nagyságát.

Az erkölcsi bírálat teljesen elnémult, helyébe lépett a szépsészeti kritika, amely ezt mondja:

— A modern ember mozgása nem szabad: a nadrág, a kabát, a sok ruha megakadályozza abban, hogy kecsesen és finoman táncolhasson. Még a keleti népek inkább megtartották az ősi táncnemes hagyományát. Egy arab koldus például, ki burnusza csücskét vállára libbentli, sokkal művészebb benyomást gyakorol, mint a francia főváros tündéri próbabáui.

Ezzel a ielszóval alakult meg a Dalcese-iskola, mely a táncban és zenében az ítemes testgyakorlatot hozta divatba. Ma már ezt is támadják a klaszszikus tánc hívei. Azt állítják, hogy azok a mozdulatok, melyeket az ítemes testgyakorlat hoz létre, bizonyos logikán és esztétikán alapulnak s annyi közülük sincs az alkotó művészeihez, mint ahogy nem művészet az a kép, melyet a tükörben látunk.

Ennek ellenére Baeriswyl tanár iskolát alapított Genfben, melynek célja az ítemes testgyakorlat eredményeit alkalmazni az elemi oktatásban. Itt a növendékek fürdőruhában tanulnak télenváron. Egy bájos kislánynak például földadja a tanár, hogy »ábrázolja plasztikusán» Svédországot és Norvégiaát. Erre a leány lerázolta a térben a két ország cikk-cakkos körvonalait s miután »eltáncolta» földrajzi leckéjét és egyest kapott, a többieknek meg kell mondanok, milyen ország volt ez, különben elégtelent kapnak.

Szóval Svájc vitatkozik, de táncol.

KISEBBSÉGI ÉLET

●●●

Massaryk köztársasági elnök, mint mesehős szerepel egyik csehszlovák tankönyvben. A mese címe: »Tamás és a százfejű sárkány«. A derék köztársasági elnök a tanulságos fabulában ugyan megrajzolva, mint varázslatos királyfi, akinek nehéz, nagy küzdelem után sikerül a százfejű sárkányt: Germániát elpusztítani. Ezt a Germániát — értsd: monarchiát — a mese írója tulságosan élénk fantáziával, bestiális, veszedelmes szörnyetegnek festi, aki »nem csak embereket, hanem egész országokat falt föl és népeket silányított tönkre«. A kis Tamás alig cseperedett föl, elhatározta, hogy a vérszopó sárkányt megöli és felszabadítja a szegény, szenvedő népeket. Ment, mendegélt, inaskodott, tanult, prédikált, bujdosott, börtönt viselt, idegenbeszakadt, harcolt, míg egyszer csak a sárkány »saját vérében fetrengve halottan feküdt«. »Tamás pedig — végzi a mese — visszatért a szabadság országába, oda, ahova most már nem ért el a sárkány hatalma. Az ország fővárosa kitörő örömmel fogadta, az ablakokban fehér-piros zászlók lengtek: Tamás győzőként, hősként vonult be. A szülők megmutatták öt gyerekeiknek, az asszonyok és aggok sirtak és a férfiak szíve összeszorult a nagy örömtől. Hazatért a kovácsból lett hős — a kocsis fia —, akinek homlokán a becsületesség csillaga ragyogott, a nép legnagyobb embere: Massaryk Tamás.

*

Tanügyi konferenciát hívott össze november 17-ikére a román kultuszminiszter, aki elkészült az ugynevezett magánoktatási törvénytervezetével, amely a felekezeti iskolákról szóló eddigi rendelkezéseket is összefoglalja és módosítja. A kultuszminiszter a konferenciára előzetesen meghívta a kisebbségi szenátorokat, képviselőket és püspököket is, akiknek véleményét szeretné hallani, mielőtt a törvényjavaslatot a kamara elé terjeszti. A javaslatot szigorúan bizalmasan kezelik; csak annyit tudtak meg belőle az erdélyi magyar lapok, hogy meglepően opportunus és kedvező a kisebbségek iskoláira.

*

A csehszlovák hadseregben az analfabéta katonák számára a legutóbb tanfolyamokat rendeztek, amelyek most nemrég fejeződtek be. A prágai hadügyminisztérium jelentése szerint a kurzusok a következő eredménnyel végeztek: a cseh katonák közül sikerrel levezgázott hetvenhat százalék, a szlovákokból hatvanhét, a rutének közül ötvenhárom, a németek közül hatvankilenc, a románok közül huszonöt, a magyarok közül pedig nyolcvanegy százalék. A legjobb eredményt tehát a magyar katonák érték el: a legnagyobb százalékban tanulták meg — aránylag rövid idő alatt — a betűvetést.

*

Bernády György, az erdélyi magyarság egyik vezetője Marosvásárhelyen, ahol nagyszabású bankettet adtak tiszteletére, kijelentette, hogy szívesen vállalja a Magyar Párt elnökségét. »Erdőm — mondotta — nagyon megfogytok, a nehéz feladatra nehezen vállalkozom, de becsületesen ki kell jelentenem, hogy azon a poszton, amelyre a sors állít, minden erőmmel azon leszek, hogy megfeleljek súlyos feladatomnak. Nem vágytam és nem vágyom a Magyar Párt elnökségére, de ha testvéreim parancsa oda rendel, vállalni fogom a feladatot és utolsó leheletig becsületesen dolgozom a magyarság érdekében«. Ezek után biztos, hogy Bernády kerül az erdélyi Magyar Párt vezéri állásába.

*

A szatmári prefektus — megírtuk egyszer — százkilenc magyar tisztviselőt bocsájított el azon a címen, hogy a román államvizsgákon nem feleltek meg. Most kiderült, hogy a prefektus indoklása nem a legszerencsésebb, mert a szélek eresztett tisztvi-

selők közül vagy huszan periekt beszéltek az államnyelvet. Jobban, mint maga a prefektus, aki korábbi ígérete ellenére is kidobta őket hivatalaiból. Az elbocsájtott tisztviselők közt van László Sámuel tanácsos, dr. Papp Zoltán főjegyző, dr. Antal Sándor főügyész, dr. Pirkler Ernő és Székely Endre tanácsosok, Nagy József adóhivatali főnök, Kö-

röskényi Jenő főmérnök, Lehner Antal tanácsos, dr. Gönczy Miklós és Török Károly jegyzők. Nagykárolyban, Nagybányán és Felsőbányán is nagy számban menesztettek magyar tisztviselőket. A vármegyében pedig összesen harminckét magyar jegyzőt bocsájított el a prefektus. *Nyugdíj nélkül.* Mert nyugdíjat nem fizet nekik a román kincstár.

A vajdasági radikálisok a nemzetiségi politika revíziója mellett Csütörtökön ül össze Noviszadon a vajdasági radikális-párt végrehajtó-bizottsága

A vajdasági radikális-párt máris teljes erővel készülődik a választásokra. Első agitációs ténvkedéseként **csütörtökre** összeül Noviszadon a vajdasági és szerémségi radikális-párt nagy végrehajtó-bizottsága, amelyen dr. **Miladinovics** Zsarkó, volt postaiügyi miniszter, a vajdasági radikális-párt végrehajtó-bizottságának elnöke fog elnökölni. A végrehajtó-bizottság ülésére a miniszterek közül meghívást kaptak: dr. **Miletics** Szilvákó, dr. **Trihkovics** Márkó, dr. **Stojadinovics** Milán és dr. **Nincsi**cs Momcsillo, továbbá az összes vajdasági és szerémségi radikális-párti képviselők és a radikális-párti kerületi és járási szervezetek elnökei és alelnökei, végül minden kerületi pártszervezet három-három tekintélyes tagja.

A csütörtök délelőtt tíz órára a **Három Korona** vendéglőben összehívott ülés iránt — miután ott történnik meg a hivatalos zászlóbontás — általános és nagy érdeklődés mutatkozik.

Dr. **Velieskovics-Szvinjarev** Miladin, volt képviselő, a noviszadi radikális-párt elnöke a következőket mondotta munkatársunknak:

— A csütörtökre összehívott nagy végrehajtó-bizottsági ülésen a vajdasági és szerémségi pártszervezetek minden mértékadó tényezője jelen lesz. Az ülésen a párt minisztertagjai és volt vajdasági és szerémségi képviselői be fognak számolni a **politikai helyzetről** és a **választási előkészületekről** és a pártszervezeteknek irányításokat fognak adni.

— A noviszadi párt máris megkezdte a választási előkészítő mun-

kálatokat és listavezetőül dr. **Miletics** Szilvákó egészségügyi minisztert jelöli.

— Ami a választási esélyeket illeti, a radikális-párt részéről jogosult az optimizmus, ha Radicsnak sikerült is Horvátországban a népet fanatizálni, úgy, hogy egyes helyeken **templomi zászlókra** is már ráfesteték Radics István képét. Bizunk benne, hogy **többségben** lesznek azok, akik a helyzetet nem akarják végleg felborítani, akik nincsenek elvakulva Radics »**Los von Serbien**« propaganda-jelszavától, akiket nem kábított el a »**békés köztársasági**« propaganda. **Egy táborba fognak tömörülni mindazok, akik Jugoszláviát mai államformájában lenni akarják tartani.** Radics decentralizációs programja az állam széthullását jelenti.

— A kisebbségi kérdésben az a meggyőződésünk, hogy a **nemzetiségekkel szemben elfoglalt hivatalos álláspontot revidálni és korrigálni** kell. Meggyőződésünk, hogy különösen az ittléi **magyarok jó államalkotó elem** és így a kívánásaikat a lehetőségig teljesíteni kell. Különösen **kulturális téren** kívánom, hogy **alkotmányban biztosított jogokat végre kell hajtani.**

— A baj ott van, hogy a **beogradi körök nem ismerik a mi speciális viszonyainkat** és így jogos az a sokszor hangoztatott kívánság, hogy a **vajdasági ügyeket bízzák reánk.**

— Husz évig a legjobb egyetértésben éltünk a magyarokkal, együtt csináltunk politikát és semmi okunk nincs arra, hogy a velük való együttműködést ne folytassuk.

Baldwin folytatja Macdonald külpolitikáját

Az új angol miniszterelnök programbeszéde

Londonból jelentik: A lordmajorválasztás alkalmából a **Guuld-Halliban** lefolyt bankett jelentős politikai eseményé alakult ki, mert első alkalommal szolgált az új kormány arra, hogy az **angol pénzvildgnak és a külföldi diplomáciának** bemutatkozzék.

Az est bevezetőjeképpen **Chamberlain** külügyminiszter hosszabb beszédben kifejtette, hogy a kormány szándéka barátságos érintkezésbe lépni a diplomatákkal azon országok érdekében, amelyeket képviselnek és velük együtt működni az **egész világ javára.** Kötelességének fogja tartani az **egész brit birodalom diplomáciai egységét megteremtteni.**

Chamberlain beszéde után következett **Baldwin miniszterelnök felszólalása, az új kormányuk ugyszólván első programbeszéde.** **Baldwin** bevezetésekként kijelentette, hogy az új kormány a **stabilitás és kontinuitás** kormánya, amely politikáját a **békeszerződés**ek fenntartására kívánja alapítani. Ami a külpolitikát illeti, a kormánynak az a nézete, hogy egy nép ujjaépítését, fölszabadulását csak az illető nép maga eszközölheti. Franciaország talpraállását Anglia szívesen fogja támogatni. Az a véleménye, hogy a brit politika

nem a stagnáció politikája volt, hiszen elvezetett a **Daves-tervezethez és a londoni konferenciához, amely Macdonald ügyes vezetése mellett kiváló munkát végzett.** A kormány bizik abban, hogy a londoni egyezmény folytán **Németország a békének egyik fontos tényezőjévé válhatik.** Ennek a reménynek megvalósítása azonban elsősorban a német népen mulik. **Üdvözi a német népet abból az alkalomból, hogy a Népszövetségbe hajlandó belépni.**

Baldwin kiegészítette kormányát

A parlament december 2-án ül össze, hogy megválassza az elnököt. A király december 9-én nyitja meg ünnepélyesen az ülésszakot, a következő két napon zajlik le a vita a kormányprogramról s miután az alsóház néhány kisebb törvényjavaslattal végzett, december 19-től fogva február elejéig karácsonyi szünetre megy szét.

Baldwin kinevezte lord Robert Cecil Lancaster kancelláriává. Ez a méltóság diszes sine cura s arra való, hogy **lord Robert Cecil minden munkaerejét és idejét a Népszövetségnek szentelhesse.** Közmunakügyi miniszter lord Peel lett, aki **Baldwin** legutolsó kabinetjében **indiai minisz-**

ter volt. Közlekedési miniszterré Ashley ezredest, a nemrég elhunyt sir Ernest Cassel multimilliomos vejét nevezte ki **Baldwin.** Most már **teljes a kormány névsora és csupán a helyettes államtitkárok kinevezése van hátra,** ami valószínűleg már szerdán meg fog történni. Minthogy külügyminiszter az alsóház egyik tagja lett, **Austen Chamberlain** mellé államtitkáruul a **felsőház egy tagja** kerül, valószínűleg **Linlithgow** márk, aki Baldwin-nak a konzervatív-párt ujjaszervezésében jobbkeze és helyettese volt. A külpolitikát most is, mint Baldwin multkori minisztériumában, kizárólag **Chamberlain** és lord Robert Cecil irányítja.

Választójogi vita

a magyar nemzetgyűlésen

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés keddi ülését kevéssel háromnegyedtizenkettő előtt nyitotta meg **Scitovszky** Béla elnök. Napirenden szerepelt a fővárosi javaslat részletes tárgyalásának folytatása. A javaslathoz először **Haller** József szólt hozzá. Nem helyesli a szociáldemokrata-pártnak azt az álláspontját, amely szerint a domiciliumot nem kell a választójog feltételeként felvenni. Nem fogadja el azonban Csilléri indítványát sem, amely tízéves helybenlakást kíván.

A keresztényszocialista-párt ezt a tízéves helybenlakást — mondotta **Haller** — már azért sem fogadhatja el, mert ez tulságos korlátozást jelentene az általános választói jognak. A keresztényszocialisták álláspontja szerint a legcélszerűbb a két-estztendél helybenlakás kikötése a községi választói jognál.

Hegymegi-Kiss Pál módosító indítványt terjesztett elő, amely szerint mindazoknak biztosítani kell a választójogot, akik tíz év alatt legalább hat évig Budapesten laktak.

Heves vita után a Ház elfogadta **Hegymegi-Kiss** Pál módosító indítványát.

Scitovszky elnök ezután bevezette az ülést.

Ujabb komitácsi-harcok a Vardar mentén

Huszonnégyórás ütközet kilenc halottal

Skopljéból jelentik: Vasárnap ismét véres harcok voltak a csendőrség és a bolgár komitácsik között a délszerbiai Belasica-hegységben, Ograzden mellett elterülő erdőségekben.

A berovói csendőrség már néhány nappal ezelőtt arról értesült, hogy a hirhedt **Vandev** Györgye bolgár bandafőnök, a bolgár komitá parancsára, hetvenöt komitácsival be akar törni Strumica vidékére és csapatát tizenöt-tizenöt taggal öt csoportra osztva, a tél folyamán a Vardar balpartján akar rabolni. Ugyanezen a vidéken készült elő téli támadásokra **Mihajlov** Pancse bolgár bandavezér is.

A csendőrség, mielőtt a komitácsi-mozgalmakról értesült, azonnal megtette a szükséges óvintézkedéseket és megerősített őrszervezeteket küldött ki a veszélyeztetett vidékekre. A csendőröknek sikerült vasárnap az ograzdeni erdőben ráakadniok **Vandev** bandájára, akik az **őrszervezetet heves puskatűzzel loadták.** Elkeseredett fegyverharc fejlődött ki a csendőrök és a komitácsik között, amely egész napon át tartott. Időközben értesítették a strumicai csendőrséget is, amely erősítést küldött és **sikerült a rablókat bekeríteni.** A harc éjszaka is folytatódott, de a sötétben sikerült a rablók nagy részének elmenekülni.

Anglia megünnepelte hősi halottjait

Kétperces munkaszünet a fegyverszünet évfordulóján

Londonból jelentik: A fegyverszünet megkötésének évfordulója alkalmából kedden egész Angliában ünnepséget tartottak. A halottak tiszteletére a nap folyamán két percre az ország egész területén megállították a munkát. Ezalatt a két perc alatt a forgalom is teljesen szünetelt.

Különösen nagyszabású ünnepségek voltak Londonban a névtelen hősi sírjánál. A sírt már vasárnap is igen sokan keresték fel és valósággal elborították virágokkal. A Cenotaphium körül nagy gyászünnepség volt, amelyen megjelent a király, a walesi herceg, a yorki herceg és a királyi családnak több tagja. A királyné és a királyi család nőtagjai az egyik kormányépület ablakából nézték végig az ünnepséget. Részt vett az ünnepségen az angol kormány, az önkormányzatnál bíró angol domíniumok, az angol gyarmatok és protektorátusok képviselői is. A Cenotaphium körül a hadsereg valamennyi fegyverneméből 1400 katoná formált négyesöveget.

A londoni templomok ünnepségei közül a westminsteri apátság templomának ünnepe volt a legfényesebb. A Cenotaphiumot virágok sokasága borította el. Különösen sok volt a virágok közt a pipacs és pipacsot viselt az ünnepségen mindenki. Szerte az országban mindenütt pipacsot árusítottak a rokkant katonák és az elesettek hozzátartozói javára. Rengeteg pipacsot szállított Londonba lord Haig pipacs-gyára, melyben csak rokkant katonákat foglalkoztat. Este az Albert-Hall-ban az elesettek hozzátartozói javára nagy ünnepség volt.

Inzultált

rendőrtisztviselők

A novisadi rendőrségen elállították megtámadták a kihallgatást végző rendőrtiszteket

A novisadi rendőrségen kedden két ízben is, az előállított egyének tetteleg inzultáltak a kihallgatásokat eszközölő rendőrtisztviselőket. Jakovljević Pál divatárkereskedésében kedden délután a kiszolgáló személyzet észrevette, hogy egy vevő több kiválasztás céljából eléje tett árucikket zsebébe rejtett. Rendőrt hívtak, aki az ismeretlen vevőt előállította a rendőrségre. Ott Malencsics Rodoljub rendőrfogalmazó hallgatta ki. Kihallgatása közben az előállított nekirohant a rendőrfogalmazónak, akit ütni-verní kezdett. A kihallgatásnál jelenlévő rendőr ártalmatlanná akarta tenni, azonban ő se bírt vele, pillanatok alatt hét rendőr rohant be a fogalmazó szobájába, akik még így is csak hosszú dulakodás után tudták megbilincselni a dühöngő embert. Megmotozásakor azután egy kalapot, harisnyát, nyakvédőt és más divatcikkeket találtak nála elrejtve. Mikor végre vallomásra lehetett bírni, Glisn Pajónak nevezte magát, de később beismerte, hogy *tíz különböző nevet visel* és több betörést követett már el. Letartóztatták, azonban még ezután is azzal fenyegetőzött, hogy *kiszabadulása után megfogja ölni a rendőrfogalmazót*. Hasonló incidens játszódott le Rakics Radenko rendőrfőkapitányhelyettes hivatalában is. Ott Knyezsević Draga vasuti rendőrségi detektív előállította Arnautović Radát, akiről azt állította, hogy egy tolvajbanda tagja. Arnautović a főkapitányhelyettes előtt megtámadta a detektívet és azt többször mellbevágta, mire a detektív védekezett, úgy hogy formális verekedés tá-

madt köztük, addig, amíg az elősiető rendőröknek nem sikerült megbilincselni Arnautovićot. Kiderült, hogy Arnautovićnak már többször volt dolga a novisadi rendőrséggel verekedés miatt és legutóbb egy ismert novisadi illatszer-

kereskedőt vert meg, amiért *kitiltották Noviszád területéről*. A tiltott visszatérés miatt most megbüntetik, majd büntetésének kitöltése után illetőségi helyére, Szarajevóba fogják haladéktalanul toloncolni.

A budapesti rendőrség leleplezésre készül az ébredők ellen

Terror és vesztegetés Márffy érdekében

Budapestről jelentik: Az erzsébetvárosi bombamerénylet közeli főtárgyalását megelőzően nap-nap után újabb olyan dolgok derülnek ki, amelyek azt mutatják, hogy az *ébredők mindent elkövetnek, hogy a tárgyaláson botrányt provokáljanak és ezzel a rendőrségi nyomozás eredményét illuzóriussá tegyék*.

A budapesti rendőrség a napokban bizalmas adatok birtokába jutott, amelyek szerint az *ébredők megbízottjai egyes tanukat felkerestek és terrorral, pénzigéretéssel terhelő vallomásuk megmásítására próbálták rávenni őket*. Azok közt, akik a tanukat felkeresték a rendőrség információja szerint *előkelőbb közéleti szerepet betöltő férfiak is vannak*. A mentési akcióban nagy szerepet vállal az egyik ébredő kép-

viselő is és egy az ébredőkhöz közel álló előkelőség, aki *pénzátadást hozott ebben az irányban*. A rendőrségnek minderről tudomása van és az ügyben nyomozást folytató rendőrtisztviselők a főtárgyaláson történő kihallgatásuk során részletesen beszámolnak a mentési akció különféle fázisairól.

A bombaügy egy másik részletére is világgossá derül a főtárgyaláson. Kiss Ferenc, a pör egyik vádlottja tudvalevően külföldre. Németországba szökött. A rendőrség megállapította, hogy Kiss kiszabadulása után összeköttetésbe lépett Lendvai-Lehnerrel, akitől *támogatást kapott, hogy külföldre szökhesen*.

A bombapör tárgyalásán minden jel szerint, érdekes leleplezések várhatóak.

Engedjétek hozzám a kisdedeket

Száz szegény kisgyermek mindennapi kenyere

Kisgyerekek nagy barátját Péter Vazulnak hívják. Fiatal ferencendi barát Vazul, a gyermekmentési akció vezetője és nagy, és fáradtságos keresztet vett magára — akkor, amikor ezt az akciót megindította. Péter Vazul nemcsak a szószékről prédikál emberséget, hanem ő maga jár házról-házra és verekszik, harcol, megalázkodik, hogy száz kis prolgyerek nevése ne csapjon át sírásba, hogy száz külvárosi szegény asszony gyereke ne feküdjék le korgó gyomorral, hogy száz apró emberke ne fázzon, ne éhezzen és tanulni tudjon. Péter Vazul ezalatt az egy esztendő alatt sokkal többet cselekedett egyszerű jótéteménnyel azáltal hogy gyerekeket, — felekezeti és nemzeti megkülönböztetés nélkül — ételhez, italhoz és iskolához juttatott. Péter Vazul a legnagyobbat tette: *hidat épített egyik ember szívéből a másik ember szívéig*.

Szülő az ebéd, alma vacsora

A gyerekruházási akció egészen kicsibe indult meg. Péter Vazul, aki a Kakas-iskolába járó elemistákat tanítja hittanra, először csak egy-két szegény gyereket támogatott. Ennek a történetét ő maga így adta elő:

— A harmadikban volt óráim éppen, a mikor egy féltizenkettő tájban elibém áll két kis meztelűs:

— Kérem szépen tesszen minket haza engedni.

— Miért akartok óra előtt elmenni? — kérdeztem.

— Nagyon messze lakunk és ha délre nem vagyunk ott, nem kapunk enni Maris nénitől.

Természetesen hagytam őket és amikor visszatértek délután, megkérdeztem, hogy hát mi jó volt ebédre:

— Szülő — mondja a kisebbik.

— És vacsorára mi szokott lenni?

— Alma — felel a nagyobbik.

— Mi az édesapátok? — faggattam őket tovább.

— Meghót — mondták egyszerre — az anyus napszámba jár, de most beteg. Mink a Maris néninél vagyunk elszállásolva.

Maris néni egy jobbszívű kofaasszony, aki *almát és szőlőt adott ebédre a gyerekeknek*, hogy éhen ne haljanak. Először ezeket vettem pártfogásomba. De minél többet voltam a gyerekek között, annál irtózatossabb nyomoruságot

láttam. Így támadt az az ötletem, hogy *gyűjtést indítok a szegény gyerekek számára*. Több szubotical uriaszony segítségével, óriási küzdelmek árán, sikerült egy év alatt odáig fejleszteni az akciót, hogy ma már negyvenöt gyerekek biztosítottuk a mindennapi kenyerét. Vagy husz gyereket magánháznál, jobbmódu családoknál helyeztünk el, olyképpen, hogy a gyerekek naponta más asztalnál esznek. Mindegyiknek van hét ilyen helye, *ahová napokat járnak enni*. Most közvetlen a tél beállta előtt sürgőssé vált a gyerekkonyha felállítására. Az egyik népkonyha megszűnt, a zsidó népkonyha meg annyira tul van terhelve, hogy annak a körülbelül száz gyermeknek az élelmezését semmiesetre se tudja magára venni. A Kakas-iskola tornaterme, amelyet már régen nem használnak, kevés restaurálással, nagyszerűen megfelelne ennek a célnak. *Száz gyerekek főznének itt naponta ebédet* és a tanulóknak, akik majdnem mind messze, a perifériákon laknak, nem kellene a hideg téli időben nyomoruságos kis ebéjükért hazaszaladni, hanem itt, az iskola épületében, fűtött helyiségben jutnának *meleg, tápláló ételekhez*.

.... Könnyebb átjutni a tevének a tü fokán....

Elmeséli aztán még Péter Vazul, hogy milyen keserves nehézségekkel jár a kéregetés. Mert a kéregetőket sehol se szeretik. Az egyszerűbb polgári családok még csak inkább, de a gazdag házak urai sokszor valóságos gyűlölettel fogadják.

— *Mi jót hozott tisztelendő ur?* — kérdezte vidáman az egyik szubotical földbirtokos, amikor beállítottam hozzá. Mert a gazdag ember csak arra van be rendezkedve, hogy neki hozzanak mindig és ő vigyen. Mikor előadtam kéregetést, a gazdag ur tokájára felhő szállott és rém keletlenül bólogatott:

— Gyönyörű cél, nemes eszme — mondta a zsebében kotorászva és *nagylelkűen átadott tizenöt dinárt*. És nagyon meg volt magával elégedve.

De van ahol még rosszabbul jártunk. — Jajlelkem tisztelendő uram — sópáncodott egy közismert jómódu szubotical uriaszony — volt egy kis ruhafélnék, amit a gyerekek kintettek, de kiküldjük az ócskapiacra eladni. No, majd küldök helyette egy pár kiló babot —

biztatott lelkesen a bucsuzónál. *Máig se küldte el*.

A bibliai olajoskancsó

— Persze nem mindenhol ilyenek az emberek — mondja Péter Vazul — a harmadik körben lakik egy özvegyasszony, akit szintén felkerestem. Alig értette meg miről is van szó, nyomban szaladt be az éléskamrájába.

— Jaj de sajnálom, hogy nincs másom idehaza — mentegőzött röstelkedve a szegény kis nyugdíjon tengődő özvegyasszony és a sovány kis éléskamra utolsó kincseit, *két nagy duncos-üveget tett le az asztalra*. Az egyikben finom, kétéves kajszi volt, a másikban meg cseresznye. (t. i.)

Jack a hasfelmetsző — Osijeken

Titokzatos merényletek áldozatok nélkül

Osizijekről jelentik: Néhány nap óta titokzatos merényletek tartják izgalomban Osizijek város lakosságát, — bár a merényletek eddig szerencsére minden komolyabb következmény nélkül végződtek.

A múlt hét végén Dodik Mária, egy vasuti tisztviselő felesége, lakásának padlására ment ruhát teregetni, amikor egyszerre valaki hátulról megragadta a torkát és fojtogatni kezdte. Az uriaszony elkeseredetten védekezett és nagy erővel dulakodni kezdett ismeretlen támadójával. Védekezés közben sikerült az idegen arcába pillantania, látta, hogy a támadó nagyszakállú férfi, akinek szeméi félelmes tüzből égtek és *fogai közt egy nagy, hegyes konyhakést tartott*. Dulakodás közben mindketten a padlástóchoz kerültek és az asszony lezuhant a lépcsőn, a támadó pedig elmenekült. Dodikné ájultan találták meg a házbeliek a padlás feljárójánál.

Ez első eset után a rejtélyes szakállas ember még több nőt is megtámadott, ami érthető izgalmat kelt Osizijeken. Bár a támadások eddig egy esetben sem sikerültek, mégis azt hiszik, hogy egy betegidegzetű ember, — a hasfelmetsző Jack példájára akar garázdálkodni. Egyesek viszont azt vélik, hogy a támadások csak hisztériás nők fantazmagóriái, annál is inkább, mert eddig egy támadásnak sem volt tanuja.

Két hónapi fegyház Karl Kraus megfenyegetéseért

A bécsi bíróság előtt vádlottként állott *Padajaunilt István osztrák monarchista*. A vád az volt eliene, hogy *Karl Kraus*, a *Fackel* című lap szerkesztőjét megfenyegette, hogy meggyilkolja. Megállapították Padajauniltól, hogy paralizikus, büntetve volt már közérkölciségbe ütköző bűntettért, továbbá sikkasztásért és zsarolásért s ez az ember az ugynevezett aktivista monarchista körökben mégis jelentős szerepet játszik. A vádlott a tárgyaláson azt vallotta, hogy Karl Kraus csak szidalmazni akarta azért, mert ez a *Fackel*-ben a Habsburgokat mindig bántja. Meggyőződéses monarchistának mondta magát és bevallotta, hogy Karl Krausnak azt üzenté, hogy elsőnek áll a monarchisták fekete listáján, amely valóban létezik. Kihallgatták Karl Kraus is, mint tanút. Előadta, hogy a vádlott mindig inzultálta őt, valahányszor találkoztak. A *Die Monarchie* című lapban állandóan szidalmazta és fenyegette. Ennélfogva állandó aggodalomban élt a vádlott miatt. Ezután a törvényszéki orvos terjesztette elő véleményét, amely szerint Padajaunilt terhelt nagyzási hóbortban szenved. A bíróság végül meghozta ítéletét, amely szerint Padajaunilt két hónapi börtönre ítélték.

Szász Zoltán büntetését

egy évre szállította le a magyar kuria

Madzsar József bűnösségét is kimondja a legfelsőbb bíróság

Budapestről jelentik: A kuria kedden délelőtt hirdette ki az ítéletet Szász Zoltán bűnperében. Tudvalevően a budapesti büntetőtörvényszék bűnösnek mondotta ki Szász Zoltánt a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése elleni vétségben és ezért két és fél évi fegyházra ítélte. Az ítéletábra ezt az ítéletet négyesztendei fegyházra emelte fel. A Szász Zoltán mellett szereplő Gerely Győző hírlapírót a tábla felmentette, ellenben *in contumaciam* bűnösnek mondotta ki a távollevő Madzsar Józsefet.

A kedden kihirdetett ítéletben a kuria az alsóbbfokú bíróságok ítéletének Szász Zoltán szabadságvesztéséről szóló részét *hivatalból megsemmisítette és a büntetést négy esztendő helyett egy évi fegyházbüntetésre szállította le*, amelyből az elszenvedett vizsgálati fogsággal öt hónapot és tizenhét napot kitöltöttnek vett. Madzsar József bűnösségét a kuria ítélete is megállapítja.

Az ítélet indokolása szerint a *büntető törvényszék vádpancája a törvény elvét megsértette akkor, amikor Madzsar József feleségének kérelmére nem kézbesítette ki a vádiratot Madzsar védőjének.*

A védelem a bejelentett semmisségi panaszban — mondja az indokolás — azt állította, hogy Szász cikkeiben nem a magyar nemzetet támadta, nem a magyar nemzet hitelét és tekintélyét csorbította, hanem a kormányt vezető államférfiakkal foglalkozott. *politikai irányzatokat és pártokat támadott meg.* Azt is állította a védelem, hogy azért nincs Szász Zoltán cikkeiben bűncselekmény, mert a Szász Zoltán által állított tények nem valótlanok. A védelem fel is ajánlotta a bizonyítás a cikkeik állításainak igazolására.

Aki azt állítja — mondja az indokolás — hogy Magyarországon kamarillák uralkodnak, mellékkormányok garázdálkodnak, az a magyar nemzet tekintélyét, hitelét csorbítja és csökkenti. Aki azt állítja, hogy

Magyarországon zsarnokság, korrupció uralkodik, kabinetnair van, hogy nincsen szólásszabadság, sajtószabadság, hogy dühöng a cenzúra, hogy itt nem lehet megírni azt, ami a hatalmasoknak nem tetszik, hogy ezekről beszélni sem szabad, hogy itt spiclirendszer, jezsuitaurlalom van, hogy a szociáldemokrata pártot agyonnyomják, a szabadkőművespáholy házát elrabolják, hogy itt a leggyávább vonatközúsi katonai diktatura uralkodik, hogy a cári uralomnál rothadtabb állapotok észlelhetők, az sötét színben tünteti fel a magyar közállapotokat, mintha itt erkölcsi züllöttség volna. Ezek az állítások alkalmasak a magyar állam és a magyar nemzet hitének és tekintélyének csorbítására. Azt állítja Szász Zoltán cikkeiben, hogy az állam szervei tehetetlenek a zsarnoki tulkapásokkal szemben. Aki ilyet állít, az is csorbítja a magyar nemzet tekintélyét.

A kuria elfogadja a táblának azt a megállapítását, miszerint a cikkeik általánosító állításai valótlanok. Igaz ugyan, hogy a tábla nem rendelkezett el a valódiság bizonyítását, a kuria azonban ezt helyesnek tartja és annak a nézetének ad kifejezést, hogy az 1921. évi harmadik törvénycikk 7. szakaszának alkalmazásánál sem a valódiság bizonyítása, sem a valótlanság megállapítása nem szükséges. Igaz ugyan, hogy egyes ellenforradalmi kilengések megtörténtek, de még ha bizonyítást nyert volna is, hogy itt nálunk panamak voltak, még ezzel sem lett volna bizonyítható a viszonyoknak olyan sötét festése, amilyenre Szász Zoltán általánosító cikkei az ország állapotát festik. Nem lett volna bizonyítható az, hogy Magyarországon még a cári uralom rothadtságán is túlmenő állapotok uralkodnak.

Kijelenti az indokolás, hogy a trianoni békeszerződésben biztosított védelem nem vonatkozik Szász Zoltán esetére.

járás nem volt indítható Károlyi ellen — mondja keresetében a kincstár — mert Károlyi szökésben van, ezért a felségértés, hüllenség, lázadás, a haderő ellen elkövetett bűntett, katonai szolgálat megszegésére való csábítás, felségárulás nem nyerhetett vele szemben ítélettel megállapítást. Az októberi forradalom kitörése, a köztársaság kikiáltása és az országnak a tanácsköztársasági kormány kezére való átjárása vezettek a beadvány szerint Magyarország felosztásához, amiben Károlyi akár mint tettes, akár mint bűnös bűnös.

Felsorolja a referens az elkobozandó vagyont, majd előadja, hogy Károlyi Mihályné is bele akart avatkozni az ügybe, kérte megidézését, azonban minden fórumon elutasították.

Dr. Nagy Vince szólal fel ezután. Közli, hogy a trianoni békeszerződés 76-ik szakasza alapján pergátló kifogást jelentett be a törvényszéknél, amely a kifogást elutasította. Az említett szakasz a volt monarchia területén a trianoni szerződés ratifikálásáig elkövetett politikai bűncselekmények elkövetői számára büntetlenséget biztosít. A szerződő hatalmak ezáltal a magyaráru, hasonló jellegű politikai üldözötteseknek akarták elejét venni. A törvényszék tévedésben van, amikor Károlyit közönséges bűncselekményekért akarja felelősségre vonni.

Az elnök Nagy Vince beszéde után a tárgyalást berekesztette és annak folytatását szerdára tűzte ki. A tárgyalás, a nagy anyagra való tekintettel, előreláthatóan három héttig fog tartani.

Megkezdődtek a tárgyalások a sztrájkoló osztrák vasutasokkal

A tárgyalások kedvező mederben haladnak — Szerdán délre várják a megegyezést

Bécsből jelentik: Az osztrák vasutasok sztrájkja ügyében kedden lényeges fordulat állott be. A szövetségi vasutak vezérigazgatósága a megegyezésre új javaslatot dolgozott ki, amelynek letárgyalására meghívta a sztrájkolókat bizalmiférfiit.

A vezérigazgatóság javaslata azon alapul, hogy amennyiben az alkalmazottak követeléseit teljesíti, nem térhet ki a személyi szabadság újabb megdrágítása elől. A teherárudiszabást az igazgatóság szerint nem lehet emelni, mert már amúgy is lényegesen túlhaladta az aranyparitást. A javaslat kimondja, hogy a tulkiadások fedezésére a személytarifa 25 százalékos emelésére lesz szükség, amihez a kormánynak utólagos beleegyezését kell kérni, miután a tarifáemelés a szanálási programot érinti.

A tárgyalások kedd délelőtt megindultak, de még nem fejeződtek be. A tárgyalásokon részt vesznek a német nemzeti vasutasok is, akik tudvalevően a bérc-harcban a legradikálisabb álláspontot képviselték. Ha a békél-

tető tárgyalások a sztrájkolókkal kedvező eredményre vezetnek, akkor még a legjobb esetben is csak esütőriökön, vagy pénteken indulhat meg a rendes vasúti forgalom.

Az osztrák nemzeti tanács főbizottsága a Seipel-kormány újabb megválasztása mellett foglalt állást. Seipel a főbizottsági ülésen kijelentette, hogy a megbízást annál is inkább elfogadja, mert a parlamenti pártokkal és más tényezőkkel folytatott tárgyalásai során meggyőződött róla, hogy azt elvállalhatja.

Késő éjjel érkezett jelentés szerint a vezérigazgatóság és a sztrájkoló megbízottai között a tárgyalások a legkedvezőbb mederben haladnak és remény van rá, hogy a megegyezés szerdán délig létrejön. Ebben az esetben már szerdán délután megindul a vasúti forgalom egész Ausztriában.

Hir szerint Seipel kancellár biztosítékot fog követelni a magyarnémetektől, akiknek vasutasszervezetét tudvalevően a sztrájkban a legszélsőséges álláspontot foglalták el, hogy a jövőben nem lesz kitéve részük a hasonló háttámadásnak. Az a hír, hogy Seipel a közalkalmazottaktól reverzálist kíván, nem felel meg a valószínűségnek.

Károlyi Mihály vagyonekobbzási pöre a budapesti Kuria előtt

Három héttig fog tartani a tárgyalás

Budapestről jelentik: A magyar Kuria kedden kezdte meg Károlyi Mihály vagyonekobbzási pörének tárgyalását.

Mint ismeretes, a magyar kincstár 1920 júniusában keresetet indított a hazaárulók vagyoni felelősségéről szóló törvény alapján Károlyi Mihály ellen és vagyonának elkobzását kérte a törvény alapján a bíróságoktól. A kérdésben az első- és másodfokú bíróságok úgy döntöttek, hogy Károlyi Mihály vagyona elvben elkobzandó, a gyakorlati keresztülvitelt azonban későbbi törvényes tárgyalásokra tartották fenn az első- és másodfokú bíróságok. Ezekben a későbbi tárgyalásokon fognak dönteni afelől, mi kobozható el Károlyi Mihály vagyonából és mit hagynak meg Károlyi Mihály örökösöknek.

Háromnegyed tíz után nyitotta meg a tárgyalást az első polgári helytestanács Papp István kuriai bíró elnöklésével. A referens dr. Rácz Lajos kuriai bíró, a kincstár képviselőjében dr. Horváth Dénes jogügyi főtanácsos jelent meg, Károlyi Mihály képviselőjében dr. Ács Jenő (szubotical), dr. Nagy Vince és dr. Buza Barna, az ismeretlen örökösök nevében dr. Scheffer Aladár jelentkezett. A tanácselnök felhívására nem jelentkeztek gróf Károlyi József, gróf Károlyi Gyula, gróf Károlyi Mihály, gróf Károlyi Imre, gróf Károlyi István, gróf Károlyi Antal, gróf Károlyi László és gróf Károlyi Lajos képviselői.

Papp István tanácselnök elsősorban figyelmeztette Károlyi Mihály képviselőit, hogy *tszólalásra csak egy képviselőnek adhat engedélyt.*

A védők közül dr. Nagy Vince nemzetgyűlési képviselő jelentkezett, aki a védőbeszédet meg fogja tartani.

Ezután a kincstár képviselője kérte, hogy a per ama részénél, amelyekenél az alsófokú bíróságok a nyilvánosság kizárásával tárgyaltak, a Kuria is rendelje el a zárt tárgyalást. A Kuria helyt adott ennek a kérelemnek.

A bíróság végzésének kihirdetése után dr. Rácz Lajos kuriai bíró hozzáfogott referátumához.

A referens bíró elsősorban ismerteti a magyar államkincstárnak Károlyi Mihály ellen indított keresetét. A zárlatot Károlyi vagyona — mondja a bíró — azon az alapon rendelték el, hogy Károlyi 1918-ban általános munkássztrájkot idézett fel a háború befejezése és a mindennapi való békekötés céljából, a háború alatt pedig állandó érintkezést tartott tenn a Magyarországgal ellentétes államok kémeivel. Büntető el-

Fordulat előtt a magyar belpolitika

Gömbös kibékül a legitimistákkal — A fajvédők elismerik Ottó királyságát — Rejtett célokat sejtene az akció mögött

A magyarországi fajvédők egyre erősödő és bátorodó politikai akciója mögött a mai magyar politika erőteljes zóniának érdekes átcsoportosítása megy végbe. Az akciónak a nyilvánosság előtt lejátszódó fejezete az a közeledés, a miben a szabadkirályválasztó Gömbös a magyar legitimistákkal keresi az együttműködést. Gömbös Gyula és társai ugyanis határozott formában közeledést keresnek a legitimistákhoz és ebből a célból már hosszabb idő óta tanácskozás folyik a két ellentábor között. Nem közvetlenül tárgyalnak, hanem közvetítő útján kísérelték meg a politikai ellentétek kiegyenlítését. A tárgyalásoknak egyelőre az a célja, hogy a királykérdés miatt széttagolt ellenzéki képviselők közös utra lépjenek a kormány ellen. Ez a békítési kísérlet azonban nemcsak a parlamenti ellenzék cselekvőképességének fokozását célozza, hanem a parlamenten kívüli erők egységesítését is el akarják érni.

Gömbösék jelentős engedékenységre is hajlandók. Felajánlották azt is, hogy elismerik Ottó királyt és beszüntetik a legitimisták ellen irányuló egész moz-

galmukat. Gömbös Gyula és társai kezdeményezték ezt a nagyjelentőségű akciót.

Pallavicini György ögróffal tárgyaltak először, majd közvetítő útján Cziráky György és Cziráky József grófokkal léptek összeköttetésbe s most szintén közvetítő útján Andrássy Gyula gróftól szeretnék megnyerni a paktumnak.

A legitimisták zöme ma még gyanúval fogadja a fajvédők közeledését, mert a legitimisták rejtett célokat gyanítanak Gömbösök akciójában s úgy ítélik meg a helyzetet, hogy a fajvédők parlamenti frakciója csak lépcsőfoknak akarja fölhasználni a kibékülést.

A szövetkezés éle Bethlen István miniszterelnöksége ellen irányul, aki — főképen szocialista és liberális oldalról jövő követelések hatása alatt — több ízben vállalt már kötelezettséget a kormányzó jogkör szabályozására. A fajvédők mozgalma pedig — hir szerint — olyan célokat szolgál, melyek a legitimisták céljainak teljesülése mellett a kormányzó jogkör problémáit is megoldandá, illetőleg új alapokra fektetné.

A monacoi fejedelem Pesten

Uralkodó az orfeumban

Budapesti levél

Pesten régóta nem volt idegen uralkodó. A ködös, sötét, letört Budapest végre hosszú év után megjelent egy idegen uralkodó, érthető tehát, ha Budapest érdeklődése feléje fordult, noha az uralkodó csak a kis Monaco felett gyakorolja a hatalmát. Valamikor Pesten arra számítottak, hogy az idegen uralkodók úgy jönnek majd Budapestre, mint kántorválasztás előtt a főkántorjelöltek. Jönnek, bemutatkoznak, megmutatják, hogy mit tudnak, s bejelentik, hogy pályáznak a betöltetlen magyar trónra... A kántor, — akorom mondanai az uralkodó-jelöltek azonban nem törték magukat tulságosan, hogy magyar királyok legyenek s Pest most kénytelen megelégedni Monaco urával, akinek a birodalma nem sokkal nagyobb, mint a Belváros s alattvalóinak száma alig 20.000, nem sokkal több, mint ahányan egy nemzetközi futbalmérkőzést végig szoktak nézni Pesten.

Azonban Monaco ura, ha kicsi is az országa, tiszteletparancsoló egyéniség. Főreszvényese birodalma legvirágzóbb intézményének, a montecarlói játékbanknak. Ez a bank akármilyen lanya is a tőzsde s bármennyire feszült is a gazdasági helyzet, nem fog kényszerregegyezséget kérni önmaga ellen. Ha a monacoi fejedelem nem is sokan ismerték eddig Pesten, annál többen ismerik az általa képviselt kiváló kulturális műintézetet: a montecarlói kaszinót, illetve a játékbankot. Pesten is sokan vannak, akik a magyar koronát úgy akarták megjavítani, hogy Montecarlóból akartak franc-ot szerezni. Mit mondjunk, nem sikerült nekik... A magyar korona kurzuza nem emelkedett.

II. Lajos, a monacoi uralkodó udvarias ember. Hivatalosan ugyan azt mondják, hogy a barátja, gróf Festetics György látogatására utazott Pestre, de mi tudjuk, hogy ezek az uralkodók milyen ravasz emberek s így a hivatalosan bejelentett okot hajlandók vagyunk pusztán ürügynek tekinteni. A monacoi fejedelem nyilván viszonzni akarta a magyarok tömeges látogatását s személyes megjelenése azt bizonyítja, hogy hálás azért, mert a magyarok a monacoi civilista folyósításához a maguk obulusaival hozzájárulnak.

Monaco ura három napos budapesti időzése alatt meghódította a magyarokat. A Ritz előtt, ahol lakik, állandóan ácsorognak a szabad királyválasztók és a legitimisták közül is. Ha a Duna be volna fagyva, s ha a vendég-fejedelem hajlandó lenne elárulni, milyen módszer szerint kell sprengolni a montecarlói bankot, nyomban olyan lelkesedéssel kiáltanák ki királlyá, mint valamikor, anno 1458-ban Hunyadi Mátyást kiáltották ki itt a Ritz előtt.

A monacoi uralkodó most 54 esztendő, hatalmas, magas ember s bár cvikkert visel, megjelenése mégis élesen különbözik egy cvikkeres bankigazgatótól. Vele van a lánya Valentinovich-Charlotte hercegnő és a veje Polignac Pierre gróf, aki különben üres óráiban Monaco trónörököse, a monacoi hadsereg vezére s a tüzoltótestület főparancsnoka.

Uralkodóink Pesten úgy éltek, mint külföldi siberek, csak nem költenek olyan sokat. Minden nap reggel 9 órakor keltek fel, szállodai szobájukban költötték el a reggelit. Minthogy a publikum nagy részét érdekli, hogy mit reggelizik egy király, közlöm, hogy II. Lajos mindennap kávét früstökölt, pesti kávét, pesti habbal, ami azt bizonyítja, hogy nincsenek tulságos igényei. A trónörökös és a felesége már válogatósabb. Ok egyszer próbálkoztak kávéval, aztán teát kértek, meg vaját és jamet. Napközben az uralkodócsalád autózott a magyar fővárosban. Utközben eszükbe jutott, hogy a jó frankokkal Pesten egész olcsón lehet vásárolni. Vettek is egy játékbát, egy asztali

kuglizót (ugy látszik az igazi monacoi nem szereti a hazard játékot) s egy női kabátot meg egy borsapkát.

Mikor a bevásárlással készen voltak, a Kertész Tódor üzletében a trónörökösének eszébe jutott, hogy egy igazi uralkodó inkognitóban utazik s oda szölt a kiszolgáló kisasszonynak:

— Küldjék a Ritzbe... Gasparski névre. A számlát is Gasparski névre kérem kiállítani. Én gróf Gasparski-né vagyok.

Mire az elárusító hölgy hamisítatlan

monacoi accentussal csak annyit jegyezt meg:

— Kendősz!

Este a monacoi uralkodó család orfeumba ment s a műsor után is ott maradt, megnézni, hogy mulat a pesti nép. Az orfeumban nem erőltették meg tulságosan magukat a ceffel. Hároman egy üveg pezsgőt ittak. Borralalót azonban dusan osztogattak. Mégis valami célja lehet ennek a II. Lajosnak Budapesttel... a monacoi uralkodó csak kedden este utazott el onnan.

Merénylet készült Horthy Miklós ellen

Egy anarkista lakatoslegény meg akarta gyilkolni a magyar kormányzót

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség elfogta Kertész István lakatossegédet, aki merényletet készített elő Horthy Miklós kormányzó ellen.

A merényletterv úgy derült ki, hogy Kertész István lakatossegéd, a Budapesten nemrég megalakult Údv Hadseregének összejevetelén nyilvános gyónás formájában elmondotta, hogy őt külföldi anarchista küldték azzal a megbizással, hogy merényletet kövessen el Horthy ellen. Kertész a kommunálatt a vörös hadseregben szolgált, amiért az ellenforradalom után Zalaegerszegről 1922-ben megszökött s átment Ausztriába. Loebenben — akárcsak Sztaron — anarchisták társaságába került, akik háromezer svájci frankot, egy forgópisztolyt és

öt darab tojásgránátot adtak neki és visszaküldték Magyarországra. Társakat is adtak mellé: Kovács István lakatossegéd és egy Weisz nevű hentes személyében, akikkel együtt hetekig várták Budapesten a kedvező alkalmat a merénylet végrehajtására. Lakásuk nem volt, az éjszakákat szabadban, a Városligetben töltötték. Nyiregyháza centenáriumi ünnepeknél kísérelték meg először a merényletet, de később érkeztek, amikor már Horthy elutazott. Másodszor az újpesti bikaviadalon álltak lesbe, a kormányzó azonban nem jelent meg.

A rendőrség Kovács és Weisz ellen körözöletet adott ki és Ausztriába küldött tizenkét detektívet, hogy az osztrák hatóságok engedélyével a nyomozást Loebenben folytassák.

BERLINI SZÓRAKOZÁSOK

1. Rádió

A rádió tudvalevőleg a huszadik század legszenzációsabb találmánya. Aminek néhány évvel ezelőtt még lehetetlenség számba ment, ma már a tökéletességnek azon a fokán áll, hogy e téren már kevés meglepetés érheti az emberiséget. A rádió praktikus használhatóságát legjobban bizonyította a Zeppelin amerikai utján teljesítet szolgálata, mely nélkül a nagy légi ut talán nem is lett volna keresztülvihető. A rádió közelebb hozta egymáshoz a népeket, világrészeket, a nagy távolságok eltűntek. Amellett a nagy szolgálat mellett, melyet a rádió az emberiség és a tudomány szolgáltatában teljesít, a magánhasználatban egyike a legszórakoztatóbb dolgoknak. Németországban, Ausztriában stb. alig van ember, akinek otthon nem lenne rádiója, melynek segítségével a napi aktualitásokat, koncerteket, opera és operett-előadásokat hallgathatja.

Hallgathatja, azonban nem biztos, hogy mindig hallja is. Tekintettel arra, hogy a rádió-készülékek gyártása nincs monopolizálva, a gyanútlan vásárló a legtöbb esetben olyan készüléket vesz, amellyel naponta néhány órát »elszórakozhat» ugyan, de rajta semmit sem hall. A rádiónak legfontosabb szerve, mondhatnám a lelke az u. n. detektor. Emellett pedig a rádió-tulajdonosnak legkedveltebb játékszere és az adófizetés mellett legfőbb öröme is. A detektor egy kapcsoló-szerkezet, melyben a hangot megadó és szabályozó ásványt elhelyezik, erre pedig egy kis fogantyúval ellátott tü nehezedik, mellyel az ember az ásványon a legjobb hangot adó helyet keresi ki. A rádió-tulajdonos tehát megállítja az ujságból, hogy mikor kezdődik a műsornak őt érdeklő része, fülére akasztja a hallgatót és megkezd a beállítás keserves munkáját. A kis fogantyút hüvelyk és mutatóujjával megragadja és a tü hegyével elkezd az ásványt kaparni. Miután hosszabb, megfeszített munka után konstátálja, hogy nem hall semmit, bebizonyosodottnak véli gyanulást, hogy az ásvány rosszul van megerősítve, tehát meg kell igazítani. Leveszi a detektort, zsebkésével meglazítja az ásványt tartó

csavart, az ásványt kissé megpiszkálja, majd a másik oldalára fordítja, a csavarral újból megerősíti, visszateszi rendeltetési helyére és újból megkezd a fentebb vázolt aktust. Az ilendőség megkivánja, hogy ilyenkor se halljon többet, mint előzőleg és ezért ezen művelet többször megismétlendő. Kellő számu ismétlés és a zsebkés hegyének letörése után megeshet, hogy egy távoli hang megüti a türelmes rádió-amatőr fülét! Az oldal tehát jó, csak a jó helyet kell még rajta megkeresni. Folytatni kell a kaparást, közben pedig a változatosság kedvéért a hullámhossz-beállítással is lehet szórakozni. Végre siker koronázza a fáradozásokat és az áhíthatba merült hallgató még idejében érkezik, hogy az előadónak az éjszaka eltöltésére vonatkozó jókívánságait örvendező szívvvel fogadhassa. Már a szentírásban is írva van, hogy: Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak. És így van ez a rádiónál is. Mert sokan még ennyit sem hallanak, egyáltalán semmit sem hallanak. Viszont ha a készüléknek úgy tetszik, akkor minden különösebb indítók nélkül kifogástalanul lehet hallani.

Az utóállamok kormányzatai büles előrelátásukban megérezték a rádiónak a lelki egyensúlyra gyakorolt romboló befolyását és ezért száműzték azt országaikból. Ez az ok azonban csak masodrendű; a népiéleti miniszter gondosságának nem sikerült a bel- és hadügy-miniszterét a második helyre szorítani. A rádió tabu alá való helyezésének fő oka a következő: mindazon elemeknek, akik a rádió használatával visszae eseteket követhetnek el, vagy azt »államellenes célokra» használják, egyelőre csak kétszer annyi készülék áll rendelkezésére, mint amennyit a bel- és hadügyi kormányzat erre a célra előirányozott. A további rádió-felhalmozásnak a rádió teljes eltűnésével kívánják elejét venni.

Mindezeket a nehézségeket könnyen lehetne segíteni. A rádió gyártásának monopolizálása kizárná, hogy a közönség használhatetlen készülékeket vásároljon, viszont azok, akik pont a rádió segítségével akarnak államtitkokat

továbbítani, arra ugy is módot találnak, minthogy sem a csempészet, sem pedig a készülékek használata nem ellenőrizhető olyan mértékben, hogy ezt a veszélyt kizárhatná. Mert kicsinyes és rövidlátó politika nem indokolhat intézkedéseket, melyek nemzeteket fosztanak meg egy ilyen gazdaságilag és társadalmilag fontos, tanulságos és szórakoztató találmány gyakorlati használatától, amely találmány fejlődésének útját sem a művelt nyugat, sem más világrészek és nemzetek kormányzatai nem igyekeznek meggátolni, hanem ellenkezőleg csak megkönnyíteni.

2. Mah-Jong

Mah-Jong ma a legdivatosabb társasjáték. Egy névtelen kínai matröz találmánya és nemcsak Kínában, hanem ma már Amerikában és Európában is nagymértékben el van terjedve. A Mah-Jong játékszabályairól több könyvet írtak már, mint bármilyen másról és ezek a szakkönyvek már azért is figyelmet érdemelnek, mert a játék szabályai mind-egyikben másként vannak feltüntetve. A tulajdonképpeni hivatalos Mah-Jong-szabály állítólag az, mely szerint a londoni Mah-Jong klub ezt a játékot játsza, erre vonatkozólag azonban eltérők a vélemények.

A játék három legfontosabb alkatrésze: a kínai fal, a sárkányok és a használati utasítás. Annak, aki a »Kínai fal» áttörésére elszánta magát, nagy veszedelmekre és forradalmakra kell elkészülnie. Mert bár illatos »virágok»-tól tarka mezőn halad a kínai fal felé, utja közben gonosz »szelek»-kel és »sárkányok»-kal kell megküzdenie. Azonkívül pedig meg kell küzdenie az egyedül és kizárólag általa ismert helyes játékszabályok alkalmazása érdekében játszótársaival is. Ha találdók négy vakmerő játékos, aki képesnek érzi magát mindezen nehézségek leküzdésére, megkezdődik a játék. Az első kockadobás után adva van egy helyzet, melyet a négy játékos eltérő használati-utasítás-ismérete alapján négyféleképpen kommentál. Hosszabb vita indul meg, melynek eredményeképpen vagy megegyeznek, vagy egy pártatlan döntőbírósg ítélet-hozataláig a játékot felfüggesztik, vagy pedig összeférhetlenség címén a játszótársaságot feloszlattják. Az első esetben a játék folytatódik, a következő kockadobásig, mely után a játék folytathatósága újból a fentebb vázolt lehetőségek elé állítódik, a második rendszerint nem hozza meg a kívánt eredményt, minthogy a döntőbírósg tagjai is eltérő véleményük alapján nem tudnak megegyezésre jutni, míg a harmadikban a játszótársaság feloszlattása következtében a résztvevők mentelmi joga automatic megsvünik és így a játékszabályok kézzelfogható alapos megvitatásának mi sem állja útját.

Hogy a játéknak mi a végső célja, hogy ki nyert, vagy ki veszített, mindeztideig nem sikerült megállapítani, mert eddig senkinek sem sikerült a játékot végigjátszania, mivel még nem találtat két ember sem, aki a Mah-Jong játszását illetőleg egy véleményen lett volna, nemhogy négy.

A Mah-Jong játszása a játékosokra nézve nincsen minden veszedelem nélkül. A játékszabályok feletti vita gyakran annyira kiélesedik, hogy becsületsértések, sőt könnyű és súlyos testi sértesek sem tartoznak a ritkaságok közé. A berlini rendőrség a játékosok testi épségének védelmére külön szervezetet organizált. A minden játékasztalon elhelyezett riasztó készülék közvetlen összeköttetésben áll a legközelebbi u. n. »Überfallkommando»-val, honnan a rendőrség és a mentők rövid percek alatt autókön a harc színhelyére sietnek. Azonkívül most folynak tárgyalások egy új bírói testület kiképzése és felállítására érdekében, hol a bírák csak a Mah-Jong játékból kifolyó gyilkosságok, testi- és becsületsértések, valamint válopörök letárgyalásával foglalkoznának. Az igazságügyminiszter döntése a legközelebbi napokban várható.

Dr. N. N.

HIREK

— **A november 13-iki ünnepek előkészítése.** Az SHS. királyság november 13-án ünnepli a délszlávok felszabadulásának hatodik évfordulóját. Az évfordulót az egész ország területén nagy ünnepek keretében fogják megünnepelni. Szuboticán kedden délután Gyorgyevics Dragoszláv főispán elnökletével értekezlet tartottak a hatóságok vezetői. Az értekezleten összeállították az ünnepek programját, amely szerint a város kiszélesített tanácsa délelőtt 9 órakor diszközgyűlést tart. Délelőtt tíz órakor a görög keleti templomban, 11 órakor pedig a zsidó templomban tartanak istentiszteletet. Az üzletek délelőtt tiztől tizenkét óráig zárva tartandók.

— **Kinevezték az új bácsmegyei főispánt.** Beogradból jelentik: A belügyminiszter *Risztics* Milán bácsmegyei kerületi főispánt állásától felmentette és helyébe *Szretykovics* Milán velt noviszadi főispánt nevezte ki. A noviszadi főispáni állás betöltéséről még nem történt döntés.

— **A szuboticiai háziezred ünnepe.** A Bácsmegyei Napló jelentette, hogy a szuboticiai 34-ik gyalogezred november hó 13-án csütörtökön délelőtt 10 órai kezdettel tartja háziünnepét, a Szuboticára való bevonulás emlékére. Az ezredparancsnokság most annak közlését kéri, hogy az ünnepelely kezdete nem — mint tervezve volt — 10 órakor, hanem 11 órakor lesz a kaszárnnyában egyházi ünneppel és a szertartásos kalács-szegéssel. Délután katonai mulatság lesz.

— **Szláv kultúregyesület alakult Szuboticán.** A múlt héten alakult meg Szuboticán, Sokcsics József műfordító kezdeményezésére az első Szláv Kultúregyesület. Az intézménynek célja a szláv kultúra terjesztése és az egyesület működéséből teljesen kizárja a politikát. A kulturális egyesület iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg és a tagok száma egyheti fennállása alatt százötvenre emelkedett. A Szláv Kultúregyesület első nyilvános bemutatkozása november 29-én lesz a szuboticiai Városi Színházban, amely alkalommal Nusics Braniszláv jubileumával kapcsolatban előadják a neves író „Gyanus alak” című három felvonásos vígjátékát. Az előadásra az egyesület meghívására, Nusics Braniszláv is részt fog venni.

— **A magyaroknak is ígérnek földet.** *Vrbican* (Egyházaskér) az agrárviziosi bizottság a napokban befejezte munkálatait és minthogy az ottani Földművelő egyesület határozott ígéretet kapott arra, hogy az Okányi—Schwarz birtokból 1000 kat. holdat tagjai között fel fognak osztani, az ottani földnélküli szintizta magyar lakosság is földhöz jut, körülbelül 100 család kapna így földet, ha az ígéret — ez egyszer — valóra válik.

— **Kinevezés a szuboticiai rendőrségnél.** A belügyminiszter a szuboticiai rendőrséghez *Vidovics* Gorcsát és *Micsics* Miroszlávot rendőrkapitányokká, *Vaszi-lyevics* Mihályt rendőrfogalmazóvá nevezte ki.

— **Franciaország új hadihajókat épít.** Newyorkból jelentik: A párisi követség mellé beosztott amerikai tengerészeti attasé jelentést küldött Washingtonba, hogy a francia hadihajógyárak lázas sietséggel építenek új hadihajókat, főleg nagytípusú tengeralattjáró naszadokat, továbbá kisméretű cirkálókat és romboló naszadokat.

— **A noviszadi újságírók estélye.** A noviszadi újságírók a létesítendő noviszadi újságíró-otthon alapja javára vasárnap, november 16-ikán este az American-Bar e célra átengedett helyiségeiben humoros-estélyt rendeznek. Az előadásra noviszadi, beogradi és szuboticiai újságírók, valamint a noviszadi Nemzeti Színház tagjai fognak fellépni művészi, tulnyomó részben humoros számokkal. A vendégeket kéri a rendező-bizottság, hogy az estélyen lehetőleg uccai ruhában jelenjenek meg. Részletes tájékoztatást az előadásról a noviszadi lapok szerkesztősegei, valamint a Bácsmegyei Napló noviszadi szerkesztősege (Wilson-tér 7., telefon 580) nyújtanak.

— **Radics cipész és Davidovics szabó.** Zagrebből jelentik: A rendőrség tovább folytatja a nyomozást *Radics* István tartózkodási helyének megállapítására. A „Rijecs” közlése szerint *Radics* a legutóbbi napokban *Prpics* Milán orosz-lavljai birtokán tartózkodott, ahonnan ismeretlen irányban eltávozott. A zagrebi rendőrség nyomozása során kómius epizód is előfordult. Hétfőn egy rendőrtisztviselő több detektívvel kiszállt *Krapina* községbe, ahonnan azt jelentették, hogy *Radics* ott találkozott *Davidovics*sal. Amikor a rendőrség közegei *Krapinára* érkeztek, kiderült, hogy a községben valóban van egy *Radics* nevű cipész és egy *Davidovics* nevű szabó, de a horvát parasztpárt vezérének nyomát sem lehetett találni. A nyomozást ekkor a kedélyes alhirterjesztő felkutatása végett indították meg.

— **Einthoven leydeni professzor kapt a orvosi Nobel-díjat.** Stockholmból jelentik, hogy az ottani *Carolina-egyetem*, melyre a Nobel-díj alapítvány rendelkezései szerint az a feladat hárul, hogy évente kiválassza azt az orvost, aki tudományos munkálkodásával a Nobel-díjra érdemesnek mutatkozik, ebben az évben *Einthoven* leydeni egyetemi tanárnak ítélte oda a Nobel-díjat.

— **Csalásért elítélt orvos.** Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék most tárgyalta *Csizmadiá Guits* István orvos ingatlanforgalmi irodai igazgató bűnyűjét, aki ellen az ügyészség család címén emelt vádat, mert a vádirat szerint több ügyfelétől nagyobb összeget vett föl azzal, hogy lakásigazolványt szerez nekik. Lakás- és egyéb engedélyek címén az orvos többmillió koronát szerzett, de kötelezettségének egy esetben sem tett eleget. A bíróság *Csizmadiát* bűnösnek mondotta ki kétrendbeli család bűntetésében és ezért nyolchónapi börtönbüntetésre és 300.000 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Elvesznek a temerini levelek.** A temerini postahivatal működése ellen állandóan panaszok lakossága. A panaszok szerint a hanyag ügykezelés miatt a levelek sem Temerinből sem Temerinbe nem érkeznek meg rendszeresen, a leveleket igen sokszor felbontva kapják meg a címzettek és fontos tartalmu levelek eltűnnek a postán. A panaszosok ezt annak tulajdonítják, hogy a postamesternek nem jár be rendszeresen a hivatalába, hanem két fiatal gyakornok-leányra bizza a felelősségteljes munkát. A lakosság vizsgálatot fog kérni a postai mizériák megszüntetésére.

— **Mezitelen örült az uccán.** Budapestről jelentik: Hétfőn éjjel tizenkét órakor a Rákóczi-uton egy teljesen mezitelen férfi haladt a Keleti-pályaudvar irányából a Nemzeti Színház felé. A színházból és a mozikból éppen ekkor jött ki a közönség, amelynek soraiban a mezitelen ember nagy konsternációt keltett. Hamarosan rendőr került elő, aki köpenyét ráterítette az Ádám-kosztümös férfira és bevitte a főkapitányságra. Kihallgatni nem lehetett, mert nem beszélt. A rendőrség megállapította, hogy közveszélyes örült, mire az angyalföldi elmeógyógyintézetbe vitték.

— **Az országos főrabbi Noviszadon.** Noviszadról jelentik: *Alkalai* Izsák dr. beogradi országos főrabbi kedden délután Noviszadra érkezett és részt vett a noviszadi zsidó hitközség előljáróságának délután 3 órakor megtartott ülésén. A tanácskozáson a hitközségi vezetőség sérelmezte, hogy a most érvényben levő tanrend miatt a hitoktatás nem eléggé intenzív. Különösen azt tartják sérelmesnek, hogy a gimnázium VI., VII. és VIII. osztályában nem kötelező a hitoktatás. A noviszadi hitközség panaszait memorandumba foglalja, amit az országos főrabbi fog a kormányhoz eljuttatni.

— **A szentai francia klub működése.** A szentai francia klubban *Dudás* Emil rendőrkapitány vezetése alatt intenzív munka folyik. Hetenként felolvasások, előadások és francia nyelvkurzusokkal igyekeznek a klub a francia irodalmat minél jobban népszerűsíteni Szentán.

— **Egészségügyi előadás Noviszadon.** Noviszadról jelentik: A noviszadi egészségügyi felügyelőség pénteken délután a noviszadi Nemzeti Színházban népies egészségügyi előadást rendez. Ez alkalommal dr. *Velickovics-Szvinjarev* Miladin kórházi főorvos a rákbetegségekről fog fölolvadni.

— **Óvadék ellenében szabadlábra helyezik a sikkasztással vádolt noviszadi kereskedőt.** Noviszadról jelentik: A sikkasztás vádjá miatt négy héttel ezelőtt letartóztatott *Aranicki* Sándor noviszadi kézműáru-kereskedő családja dr. *Mócs* Sándor ügyvéd útján, tízezer dinár óvadék ellenében kérte *Aranicki* szabadlábra-helyezését. A noviszadi törvényszék vádtanácsa kedden foglalkozott a kérelemmel és úgy döntött, hogy a szabadlábra-helyezést csak százezer dinár óvadék ellenében engedélyezi.

— **Letartóztatott köztársasági politikus.** Beogradból jelentik: A rendőrség letartóztatta *Gyovovics* Jován volt nemzetgyűlési képviselőt, a köztársasági párt vezetőjét. A letartóztatás hír szerint a beogradi „Republika” egyik régebbi cikkével kapcsolatban történt.

— **Holttest a noviszadi csatornahid mellett.** Noviszadról jelentik: Noviszad határában *Zajló* közelében a 66. számú csatornahid mellett kedden délelben egy mezitelen holttestet találtak. *Rakics* Radenkó főkapitányhelyettes és dr. *Kluka* György rendőrorvos azonnal a helyszínre mentek, ahol a rendőrorvos megállapította, hogy az ismeretlen szivszélhűdés ölte meg. Megtalálták az ismeretlennek gondosan összerakott ruháit, amelyben talált iratokból megállapították, hogy az illető *Király* Vladimir 28 éves klisszai eskőrös gyenge elméjű egyénnel azonos, aki a legnagyobb hidegben is megszokott fürdeni a csatornában. A szivszélhűdés is valószínűleg a fürdés következtében állott be. Bár a holttesten semmiféle külsérelmi nyom nincsen, a vizsgálóbíró mégis elrendelte a hulla felboncolását.

— **Puliti segédeivel Nagykanizsára érkezett.** Budapestről jelentik: Dr. *Kovács* György és *Puliti* Östes ismert párisi afférje ügyében a segédek hosszas tárgyalás után abban állapodtak meg, hogy a párbajt Nagykanizsán tartják meg és a segédek november 10-én Nagykanizsán találkoznak. A találkozásra 10-én este csupán *Kovács* György és segédei, *Rádi* József huszárörnagy és *Gerde* Oszkár érkeztek meg, *Puliti* és segédei csak kedden délelben értek Nagykanizsára, ahová az utat autón tették meg. Ugyancsak megérkezett a párbaj vezetésére felkért dr. *Herschmann* osztrák vivó is Bécsből.

— **Erősítik az amerikai légiflottát.** Londonból jelentik: A „Daily Chronicle” szerint az ohioi *Acronban* tengerészeti mintára egy repülőgépanyaléghajót építenek, mely több repülőgépet vihet magával. A repülőgépek a levegőben uszó anyaléghajóról kelhetnek utra.

— **Bosszúból jelentették fel a palicsi rendőrbizost.** Megirtuk, hogy *Milunov* Péter palicsi rendőrbizost ellen feljelentést tettek, amely szerint szombaton délután erőszakot akart elkövetni egy tizenkét éves kislány ellen. A feljelentés alapján a rendőrség megindította a nyomozást és ennek eredményeképpen kiderült, hogy a feljelentés bosszú műve és *Milunov* rendőrbizost a feljelentő minden alap nélkül hurcolta meg.

— **Beogradi operaénekesek vendégszereplése Noviszadon.** Noviszadról jelentik: Pénteken, november 14-dikén este *Olevacs* és *Erekl* operaénekesek, a beogradi Opera művészei a noviszadi Nemzeti Színházban a *Sevillai borbély* előadásán vendégszerepelni fognak.

— **Az illatok városa.** Neliogy valaki egy percig is abban a téves hitben éljen, hogy *Damaskusról*, a rózsák hazájáról, vagy akár a hagymatermő *Makóról* van szó, rögtön hozzá is fűzőm, hogy az illatok városa nem *Potsdam*. *Potsdamnak* ez a sajátsága kevesek előtt ismeretes, ami annak a körülménynek tudható be, hogy csak a legujabb idő óta rendelkezik ezzel a nemes tulajdossággal. De ez alatt a rövid idő alatt is teljes mértékben beigazolást nyert, hogy nem viseli méltatlanul ezt a szép jelzőt.

A dolog úgy kezdődött, hogy egy párisi francia pacifista, *Basch* tanár elhatározta, hogy a világbéke magasztos céljának elérésére Németországban a világbéke-kongresszus kapcsán előadásokat fog tartani és utjának egyik állomásul *Potsdamot* választotta ki. Ez a körülmény azonban nem váltott ki általános lelkesedést a német nép minden rétegében. Így például a nemzetiek és a fajvédők mindent elkövettek, hogy a terfivett előadást megakadályozzák. Fáradozásait azonban nem koronázta siker, az előadás napján nagy rendőri készület vonult ki az esetleges rendezavarások megakadályozására, valamint annak megállítására, hogy az előadásra hivatalon vendégek is résztvegyenek. És ez volt az a nagy nap, amelyen *Potsdam* az „illatok városa” melléknevet először érdemelte ki. A horogkereszttesek a gyűlésterem környékét, az oda vezető utcákat annyira elárasztották büzbombákkal, hogy az egész városban a késő éjjeli órákig nem lehetett gázvédő sisakok nélkül közlekedni. A körülbelül hatszáz főnyi hallgatóság dicséretére legyen mondva, az egész előadást haláltmegtető bátorsággal végig tudták hallgatni.

A folytatás nem váratott sokáig magára. A birodalmi gyűlés feloszlása után megindult választási küzdelem szolgáltatott újabb okot az illatosításra. A köztársasági-párt tartott gyűlést szabad ég alatt és a horogkereszttesek az ismert módszer segítségével kísérelték meg a gyűlés megakadályozását. Uccákon, tereken, a kertek bokrai tövében mindenütt illatozott egy-egy szerény gázbomba, a gyűlést azonban ennek ellenére is megtartották. A hallgatóság mindenesetre egy alapos fejfájást vitt haza emlékül.

A horogkereszttesek munkája ezután már alaposabb volt, mint az első alkalommal. A városban uralgó illat a legmerészebb fantáziát is meghaladta. Az újságok már *potsdami gázharcokról* írnak és nagy várakozással tekintenek a legközelebbi politikai gyűlés megtartására. Élesen támadják és elítélik a horogkeresztteseknek ezt a harcmodorát. Pedig igazán nem kívánhatja senki, hogy politikai ellenfelek egymás gyűléseit kölni vízzel szagosítsák!

— **Vendégszónoklat a szuboticiai zsidó templomban.** Dr. *Urbach* Henrik zemuni főrabbi a szuboticiai zsidó hitközség felkérésére csütörtökön d. e. 11 órakor a szerb hadsereg bevonulásának emlékére tartandó istentisztelet keretén belül szerb, pénteken este magyar és szombaton délelőtt németnyelvű hitszónoklatot tart.

— **Hivatalvizsgálat.** Popovits György tanügyi inspektor a bánáti és a szentai tanfelügyelőség számadásait, hivatalait felülvizsgálta és azokat — kisebb hibákat nem tekintve — rendben találta. Utasította a szentai iskolánéket, hogy az agrárreform által lefoglalt 200 lánc iskolaföldet, amelyből az iskolák dologi kiadásainak nagy részét fedezik, követezze vissza az agrárminisztériumtól.

— **A newyorki „World“ vezércikke Károlyi Mihálynéről.** Newyorkból jelentik: A „World“ hosszú nyilatkozatot közöl, amelyben Károlyi Mihályné grófné cáfolja S. Stanwood Menkennnek, az amerikai Nemzetvédő Liga elnökének ellene emelt vádjait. A cikkben Károlyiné részletesen nyilatkozik a magyar forradalom történetéről is. A „World“ vezércikkében nyíltan állást foglal Károlyi és Károlyiné mellett és többek közt a következőket írja: „Nem egyezünk meg a deportálást követelőkkel abban, hogy a legjobb elintézési mód nézeteltérések esetén a deportálás. De ha eljön valamikor az a nap, amikor az istenek azt követelik, hogy egy híres deportáltat fektessünk a patriotizmus oltárára, tudunk ajánlani egy jelöltet, természetesen azon az alapon, hogy nem amerikai és ártalmára van az államnak: azt az unalmas embert, aki megteremtett egy Nemzetvédő Ligát, hogy elnöke lehessen.“

— **A városi tisztviselők fizetésrendezése.** Dr. Knezsevits Milos szentai polgármester és Vorgits Szlavko pénzügyi tanácsos a városi tisztviselők fizetésrendezése ügyében a belügyminisztérium felhívására ma Beogradba utaztak. Beogradban a városi tisztviselők fizetésrendezése ügyében a belügyminisztériumban konferenciát tartanak, amelyen Szentát a polgármester és a főszámvevő képviselik.

— **Egy temerini kereskedő nyerte a félmilliódináros főnyereményt.** Az állami osztályosorszátek legutóbbi húzásán az ötszáz ezer dináros főnyereményt a 49844. számú sorsjegy tulajdonosa nyerte meg. A sorsjegyet a szubotici Lepe-dát és Jovanovics-cég adta el. Mint kiderült, a főnyereményt Bernhard Ferenc temerini vaskereskedő ütötte meg.

— **Kemál pasa pártja kettészakadt.** Londonból jelentik: A Reuter-iroda konstantinápolyi távirata szerint tizen-nyolc képviselő bejelentette kilépését a kormánypartból. Az a szándékuk, hogy köztársasági pártot alakítsanak. Az új párt vezetési, akik vagy ötven képviselő csatlakozására számítanak, azt követelik, hogy szüntessék meg az elnöknek azt a jogát, amellyel vétőt mondhat a nemzetgyűlés feloszlatása ellen. A kemalista mozgalom óta ez az első nyílt szembehelyezkedés a belpolitika terén.

— **Egy évi börtönre ítélték az „Avanti“ szerkesztőjét Finzi volt államtitkár megsértése miatt.** Rómából jelentik: Finzi volt államtitkárnak az Avanti felelős szerkesztője elleni perét tizennégy nap tárgyalás után befejezték. A szerkesztőt a Corriere Italiano ügyében az Avanti által Finzi ellen emelt vádak miatt egy évi börtönre, 1000 lira pénzbüntetésre és a költségek megtérítésére ítélték.

— **Baleset sebes hajtás miatt.** Noviszadról jelentik: Réemics Lázár futaki gazdálkodó kocsin ment Futakról Noviszadra. A kocsin volt Barnuska Kata futaki asszony is. Réemics sebes iramban hajtotta a kocsi és egy zökkenőnél Barnuska Kata oly szerencsétlenül esett ki a kocsiából, hogy a hátsó kerekek átmentek a mellén és életveszélyes sérüléseket okoztak. Az asszonyt a noviszadi kórházba szállították.

— **A szuboticiai Katolikus Legényegylet előadásai.** A szuboticiai Katolikus Legényegylet november 15-én szombaton este megismétli az „Arany-madár“ előadását, vasárnap november 16-án este pedig újabb színdarabot „Tul a nagy Krivánon“ című operettet. Az előadások mindkét este nyolc órakor kezdődnek. Jegyek elővételben is kaphatók.

— **Tizenkilenc év után megsemmisítették egy milliárdos végrendeletét.** Budapestről jelentik: Érdekes örökösödési pörben hozott ítéletet a kaposvári törvényszék. Biedermann Otto somogy megyei földbirtokos, akinek Mozsgó határában 6000 holdas birtoka volt, 1905-ben meghalt. Végrendeletében vagyonát a feleségére hagyta. Az elhunyt gyermekei két évvel ezelőtt megtámadták a végrendeletet azzal a megindokolással, hogy anyjuk a birtok haszonélvezetéből kizárta őket. A kaposvári törvényszék most két évvel a kereset megindítása után ítéletében a tizenkilenc évvel ezelőtt kelt végrendeletet szemisnek nyilvánította. Megállapította, hogy a leszármazóknak joguk van a birtokhoz és kötelezte az özvegyet, hogy a birtokot minden felszereléssel, tizenöt nap alatt adja át gyermekeinek. Ugyancsak kötelezte az özvegy Biedermann Ottónét a per összes költségeinek viselésére, ami egy milliárd és háromszáz millió koronát tesz ki.

— **Eljegyzés.** Rosenberg Richárd tánc-tanár (Beograd) Kallós Ica (Budapest) jegyesek.

— **Zászlószentelés Mokrinban.** A mokrini ifjusági egyesület most avatta fel lelkes ünnepe keretében új zászlóját. A zászlószentelési ünnepélyen Pavlovity elnök és Illy Vojislav mondtak ünnepi beszédet. Az ünnepélyt reggelig tartó mulatság követte.

— **Egy amerikai kincskereső-expedíció felhozta a tengerfenékről Miksa mexikói császár híres rubinjait.** Newyorkból jelentik: Néhány héttel ezelőtt érdekes hír jött be az amerikai sajtótól. A hír arról szólt, hogy Brooklynból utnak indul Virginia fok felé két hajó, a „Fom“ és a „Spray“, amelyeknek utasai fel akarják kutatni az 1911-ben elsüllyedt Merida roncsait, hogy kiemeljék a hajó kincsrakományát. A kincsek között vannak Miksa mexikói császár híres rubinjai, amelyek a mexikói kormány az Egyesült-Államokba küldött, ezenkívül igen nagy arany- és ezüstrakomány volt a hajón, kétféle millió dollár értékben. A hajót katasztrófa érte. 1911 május 12-én Virginia közelében a sűrű ködben nekiment az Admiral Farragut nevű postahajó és elsüllyesztette. Azóta két ízben is próbálták kiemelni a Meridát, mert elsüllyedési helyét elég pontosan ismerték. A kísérletek azonban egyszer sem sikerültek.

— **Szabadonbocsájtották Baeran képviselőt.** Prágából jelentik: A hazárulásért elítélt Baeran német képviselőt tegnap feltétlenül szabadlábra helyezték, miután büntetésének kétharmad részét kitöltötte.

— **A montreali főszékesegyház leégett.** Montreálból jelentik: A Szent Vince és Pál székesegyház, a város legrégebbi temploma, porig égett. A kárt 300.000 dollárra becsülik.

— **A „Reusz“ zsidó ifjusági egyesület helyiségében (Bárány, szálló) f. hó 13-án délután ¼ 4 órai kezdettel tagjai részére ismerkedési teadélután rendez. Vendégeket szívesen lát az egyesület.**

— **Szenta város értékpapirjai.** Mint annak idején megirtuk Szenta város a tulajdonában levő állami beruházási kötvényeket az időközben fizetéseketlené lett Vojvodina Bank r.-t.-nál helyezte letétbe. A bank az értékpapirokat a Narodna Bankánál elzálogosította. Minthogy Szenta nem tudott értékpapirjaihoz hozzájutni, be akarta perelni a bankot, amely tudvalevőleg közben a kényszerregezési eljárás megindítását kérte önmaga ellen s így a perléstől nem sokat remélhetett. Az értékpapirok ügyében Szenta város gazdasági bizottsága kedden ülést tartott, a melyen úgy határozott, hogy eláll a pertől, minthogy a Vojvodina Banknak mindegyik igazgatósági tagja anyagi garanciát vállalt a bankban elhelyezett egy millió dinár kölcsönkötvényért. Vuits Jócó képviselő a saját személyében is anyagi felelősséget vállalt azért, hogy Szenta város visszakapja az értékpapirjait.

— **Egy amerikai diák két élete.** Newyorkból jelentik: Vohalen James, geowyorki gazdag vendéglős fia nappal a detroiti jogi egyetem rendes és szorgalmas hallgatója volt, éjjelenként azonban néhány pajtásával bejárta a város kéteshírű részeit és ott állandóan zsarolta az éjszaka gyanus elemeit, különösen az uccai nőket, akik előtt mint rendőrtisztviselő szerepelt. Aki nem akart adózni, azt elverték. De attól sem riadtak vissza, hogy az arra tévedt járókelőket kirabolják. Legutóbb három személy, akiket Vohalen és társai kiraboltak, panasszal fordult az arra járó rendőrhöz, aki odasietett. Az egyenruha láttára Vohalen társai futásnak eredtek, a diák azonban, akire a rendőr rákiáltott: „Fel a kezekkel!“ revolvert rántott. A rendőr gumibotjával kiütötte kezéből a fegyvert és a két ember bírokra ment. A szorongatott rendőr végre is revolvert rántott elő és agyonlőtte a diákat.

— **Tisztújítás a szentai Leányegyletben.** A szentai Leányegylet, amely kulturális és jótékonyági célt szolgál, ma tartotta tisztújító évi közgyűlését. Elnök lett: Schweiger Erzsébet. Alelnökök: Fischer Maca és Schwarz Aranka. Könyvtáros: Szamosi Magda. Pénztáros: Kemény Julia.

— **Hír orosz hadifogságból.** Kecskeméti Imre noviszadi földműves most tért haza orosz hadifogságból. Kecskeméti közli, hogy vele együtt voltak hadifogságban Hajnal Kálmán bácsföldvári, Návai István és Klapka János szuboticiai volt katonák. Az illetők hozzátartozóinak tájékoztatására közöljük Kecskeméti Imre információját.

— **Három embert megölt a vihar.** Rómából jelentik: Calabriában hatalmas vihar pusztított heves felhőszakadással és jéggel. A folyók kiöntöttek medrükéből. Ospedalestóban a villám agyonütött egy kecskepásztort és megsebesített négy más embert. Egy másik közegben becsapott a templomba és agyonütött két gyermeket, akik odamene-kültek.

— **Az „Elvált asszony“ bemutatója.** A Tipograf Sport Klub kulturszakosztályának művészgardája teljesen készen áll az „Elvált asszony“ bemutatására. A bemutató előadások november 20., 22. és 23-án lesznek megtartva a városi színházban. A három előadásra jegyek előre válthatók november 14-ikétől kezdve Balázs J. Jenő uridivat kereskedésében, ahol a már előjegyzett jegyek is átvehetők.

— **A Hattyu bemutatója Kikindán.** A kikindai műkedvelők november 15-ikén, szombaton este mutatják be az ottani színházteremben Molnár Ferenc világhírű vigjátékát, a „Hattyu“-t. A darab rendezője és főszereplője Fischer Félixné Péchy Paula, a budapesti Vigszínház volt művésznője, aki évek után most lép először újból színpadra. A címszerepet Illés Irénke játsza. A többi szereplő: dr. Szemző Lászlóné, Fürth Olga, Fehér Lili, Golding Alberta, Frankl Andor, Miskovics Bozsidar, Brummer Árpád, Fürth Zoltán, László Nándor, Kovács György és a többiek mind lelkesedéssel állnak a siker szolgálatába. A november 15-iki kikindai bemutató után, 22-én és 23-án Beeskereken, 29-én Staribecsen, 30-án Szentán, december elején pedig Szubotican, Szomborban, Topolán és a Vajdaság több helyén mutatják be a kikindai műkedvelők a „Hattyu“-t, amelynek előadását mindennél a zsidó nőegyletek rendezik. Az előadások tiszta jövedelmét a szubotici zsidó kórház javára fordítják.

— **Nyugdíjazott városi orvos.** Dr. Lendvai Mór szentai városi orvost 36 évi városi orvosi működése után a belügyminiszter saját kérelmére nyugdíjazta.

— **Betörés egy fűszereshaliba.** Rác Szabó János szentai vegyeskereskedésében tegnap éjszaka betörték és onnan sok cukrot, csokoládét loptak. A rendőrség valószínűleg tartja, hogy kiskorúak voltak a tettesek.

— **Felmentették a sikkasztással vádolható belacrkvai államügyészt.** Pancsevórol jelentik: A pancsevói bíróság büntető tanácsa hétfőn tárgyalta dr. Maszalicz Ferenc volt belacrkvai államügyész bűnperét, aki sikkasztás vádjával terhelt állott a bíróság előtt. A bíróság, a bizonyítási eljárás befejezése után, felmentette dr. Maszaliczot a vád alól.

— **Megmarta a sertés.** Noviszadról jelentik: Kedden délután Mihajlovics Sztancije repülőkatona súlyos sérülésekkel beszállították a kórházba. A katonát egy sertés marta meg a karján és mellén.

— **Csehszlovákia elismeri az orosz szovjetet.** Prágából jelentik: Az Oszoboseni értesülése szerint a csehszlovák kormány minden előkészületet megtett az orosz szovjet elismerésére. Az elismerés már csupán napok kérdése.

— **A szubotici Izraelita Nőegylet felruházási ünnepélye.** A szubotici Izraelita Nőegylet csütörtök délután 3 órakor tartja felruházási ünnepélyét a Nép-könyvha helyiségében.

— **Trieszti parafalloszem egvedarustlás gyári lerakat csakis Krausz Edénél.** Noviszad.

— **Rablóbanda, amelynek asszony a vezére.** Párisból jelentik: Donnemarie-en-Montois vidékét több mint két hónap óta rettegésben tartotta egy vakmerő betörőbanda. Augusztus utolsó napjaitól szeptember 17-ig harmincnégy betörés esik a terükre. Október utolsó napján az egyik község hírojtát értesítették, hogy a közeli erdőben egy csavargó párt láttak, amint nagy tűz mellett lakomázott. A bíró magához vette vadászfegyverét és a mezőőr és néhány falusi gazda kíséretében az erdőbe hatolt, ahol csakhamar meg is találta a keresetteket. Az egyik tisztason láthatólag részeg férfi és nő táncolt a hatalmas tűz körül és totkult szakadtából énekeltek. Az érkezők látása úgy látszik kijózanította a dözsölőket és azok sietve menekültek a cserjék között. A bíró söréttel töltött fegyverével utánuk lött, mire a férfi megállt és megadta magát. A nő, annak ellenére, hogy néhány sörétt megsebesítette, tovább menekült és habozás nélkül a vízbe vetette magát, átlábol rajta és a kezdődő sötétség leple alatt a tulsó parton eltűnt a fák között. A nyomozás folyamán kiderült, hogy a kézrekerült csavargó a rettegett rablóbanda tagja és a bandának az elmenekült nő a vezére. A nő 29 éves és már három évet ült börtönben. A következő nap aztán az erdő egyik tisztásán megtalálták a titokzatos női rablóvezér holttestét, amely rettenetes állapotban volt. Patkányok és az erdő egyéb rágesálól félig lerágták róla a húst. A hatóságok tovább folytatják a vizsgálatot abban az irányban, hogy kik voltak még a banda tagjai.

— **Lepedat i Jovanovic szubotici főelárusítóknál vásárolt sorsjegyek közül november 10-én kisorsoltattak:**

500.000 dinárt nyert: 49844.
2000 dinárt nyert: 87915.
1000 dinárt nyert: 22191 45378 65239 71097.
600 dinárt nyert: 10803 45 17536 26234 41059 43996 48099 72597 88802.
400 dinárt nyert: 4508 49 89 6750 7005 9304 36 42 63 9607 49 10819 42 58 15450 63 85 16303 41 17566 71 98 18941 55 77 19135 43 53 67 22135 22921 53 24201 14 15 75 85 87 26207 11 26074 28148 53 60 68 29902 21 63 73 30970 97 34051 87 35412 86 36372 75 42290 43962 45306 15 87 46908 11 84 47405 59 63 48063 51223 53263 67 5422 94 55724 56302 57052 62 58467 85 39501 51 60410 63609 51 64753 66434 41 67505 15 22 69832 42 76317 60 74 71076 84 72508 14 40 75694 76213 19 77930 45 47 53 68 76 78341 82014 89 91 83221 36 589 86219 62 98 87951 57 88821 26 36 40 69 87 90 89408 41 91914 40 53 77 95909 17 63 92 96838 70 76 95 98676 95.

— **Nagy panamát fedeztek fel Budapesten.** Budapestről jelentik: A Duna-gőzhajózási társaság vámraktárában hét milliárdos vámpanamát fedeztek fel. A rendőrség a nyomozás során harmincegy kereskedő ellen indított eljárást.

KINTORNA

Egy subotical ügyvéd — aki nincs a legjobb viszonyban kollégáival — egy társaságban, ahol történetesen néhány konkurrens ügyvéd is jelen volt, a következőket mesélte el:

— Az éjszaka különös álmom volt. Azt álmodtam, hogy meghaltam és Szent Péter nem akart beengedni a mennyországba. Azt mondta, hogy ügyvéd nem lehet be. Amikor a kaput éppen be akarta csukni az orrom előtt, észrevettem, hogy a barátunk benn van — és ezzel rámutatott az egyik jelenlevő ügyvédre:

— De kérem — mondottam Szent Péternek — hát ez az ur miért van benn?

— Ne bánts fiam — felelte erre Szent Péter — az sohasem volt ügyvéd.

★

Egy vajdasági gyár — a hely közlelbi megjelölése fölösleges — pillanatnyi anyagi zavarokkal küzd, úgy, hogy tisztviselőinek fizetését csak részletekben folyósította októberben. A gyár egyik tisztviselője, aki előző nap is felvett ezer dinárt, beállit az igazgatóhoz és így szól:

— Kérek gyorsan kétezer dinárt, mert ha nem kapok, kénytelen leszek a részletfizetési kedvezményt beszüntetni.

★

Egy hadigazdagsentai kereskedőt már hónapok óta azzal kínozza a felesége, hogy vegyen egy autót. A kereskedő azonban olyan fukar, hogy még sokkal kisebb luxust sem enged meg magának és így minden ostrom eredménytelen marad. Kedden az asszony azt olvassa az újságban, hogy Suboticán autó-klub alakul és erre így szól az urának:

— Látod, az újság is azt írja, hogy már autó-klub is alakul Suboticán, olyan lelkesedéssel vásárolják ma az autót. A férj előzékenyen feleli:

— Fiacskám, megígérem, hogy én is vásárolok egy autót, mihelyt lelkesedéssel meg lehet venni.

SPORT

Szezonzárás után

Az elsőosztályu bajnokság állása

Az őszi bajnoki szezon vasárnap befejeződött, de a bajnoki táblát végérvényesen még nem lehet összeállítani, mert két mérkőzés: a Szubotical Sport-Szombori Sport, illetőleg Szombori Amateur—Kula sorsa még nem dőlt el a zöld asztal mellett. A bajnokság vezető pozíciója azonban biztosan a Bácskácé marad, amely 13 ponttal és jó gólaránnyal szinte megütött a mezőnytől. A második hely szintén nem vitás: a Sand szerezte meg, amely 8 pontot szerzett az őszi szezonban a legtöbb eldöntetlen eredménnyel. A harmadik, negyedik és az ötödik helyre egyforma eséllyel pályáznak Kula, Amateur, Szombori Sport és Szubotical Sport. Hogy ki lesz a szerencsés: nem lehet tudni. A hatodik helyet viszont már kibérelte tavaszig a vasutascsapat, amely összesen 5 pontot szerzett. A tábla végén az SzMTC ragadt, amely esetleg átadja a dicsőséget a szuboticali kétfehéreknek, akik, ha számításuk nem válnak be, 4 ponttal az SzMTC mögött végeznek.

A bajnokság jelenlegi állása:

1. Bácska	13 pont,
2. Sand	8 »
3. Kula	6 »
4. Szombori Amateur	6 »
5. Szombori Sport	5 »
6. ZsAK	5 »
7. SzMTC	5 »
8. Szubotical Sport	4 »

A Bácska előnyét a tavaszi szezonban nehezen tudja behozni akármelyik csapat. A Bácska biztosan halad a bajnokság felé. Az igazi élet-halál küzdelem a kiesési zóna körül fog kifejlődni...

LEGUJABB

Az olasz ellenzék kiáltványa Mussolini ellen A választások kiírását követelik az ellenzéki pártok

Rómából jelentik: Az ellenzéki pártok kedden ülést tartottak, amelyen elhatározták, hogy kiáltványt intéznek az olasz néphez. A kiáltványban megokolják azt a döntésüket, hogy továbbra sem vesznek részt a parlament munkájában. Elesen bírálja a kiáltvány Mussolini kormányzati rendszerét és követeli, hogy a végleges megoldás biztosítására a kormány apelláljon a néphez.

Mussolini a kamarán kívül, a kormányzópártok gyűlésén fog nagy beszédben válaszolni az ellenzék kiáltványára.

KÖZGAZDASÁG

Zavarok a vajdasági exportban

az osztrák vasutassztrájk miatt

Megszűnt az árufelvétel Ausztria felé

A három nap óta tartó ausztriai vasutassztrájk az S. H. S. királyság külkereskedelmi forgalmában is nagy eltolódásokat és zavarokat idézett elő. Az Ausztria felé irányuló forgalom szünetelése elsősorban a Vajdaságot érinti, mert éppen most, a legerősebb export-szezon idején nagymennyiségű szállítmányok akadtak el utközben és az elszállításra váró tetemes árutömegeket sem lehet feladni.

Az utóbbi hetekben különösen nagy intenzitással indultak meg a szállítások Ausztria felé, annál is inkább, mert a dinár hosszú idő óta tartó stabilitása is vásárlásra hangolta a bécsi piacot Jugoszláviában. Élénk export indult meg élő állatokban, szárnyasokban, husban, tojásban és gabonában, amit most már mind vasuton adtak fel az exportörök, arra, hogy a hajószállítás, a tél küszöbére való tekintettel, most már nagyon kockázatos. Az ausztriai vasutassztrájk miatt vasárnap óta a magyar vasutak már nem vették át az Ausztriába feladott küldeményeket és a Szubotican keresztül irányított vagonokat visszaküldték. A sztrájk első két napján ebben a tekintetben csak a romlandó drukk — hussal, tojással, stb. — valamint az élő állatokkal tettek kivételt. Ugy ezeket a cikkeket, mint a már uton volt árut az osztrák határig továbbították. Kedden már a romló és élő-küldeményeket sem vették át a magyar határállomások, úgy, hogy emiatt a jugoszláv határvonalakon a nem továbbítható osztrák küldemények nagy vagonplóddást idéztek elő.

A vasutigazgatóságok, — tekintettel a további zavarok elkerülése végett — most mindennemű Ausztriába és Ausztrián át irányított küldemények felvételét beszüntették, az uton levő árut pedig a feladóknak táviratilag rendelkezésére bocsátották. A feladók a távirat vétele után azonnal tartoznak küldeményeikről újra diszponálni — kikeratni, vagy másfelé dirigálni, mert ellenkező esetben a vasut kocsiállás-pénzt számít fel.

A gabonaexportörök uton levő küldeményeiket, a károsodások elkerülése végett, nagyrészt Csehszlovákiába irányítják át. Sokkal súlyosabb azonban a hus- és élőállat-szállítók helyzete, mert az ilyen küldemények transzportja, a Magyarországon való átvitel és más országokba való bevitel speciális bizonyítványokhoz és engedélyekhez van kötve. Nehéz a speciális áruk átirigálása is és ezekre az exportörök most Magyarországon és Csehszlovákiában kénytelenek leszallított áron vevőt keresni. Természetes, hogy ez a körülmény exportöröknek a kocsiállás-pénztől eltekintve is nagy károkat okoz.

Az ausztriai sztrájk így — közvetve — a belföldi piaci árakra is lényeges befolyással van, mert az S. H. S. királyság egyik legnagyobb exportpiacának ideiglenes elzárkózása a jugoszláviai piacon is ideiglenes ellanyulást idézett elő. Az árak nagyobbarányu le-

morzsolódását — különösen gabonában és élőállatokban — csak a sztrájk hamaros befejezéséről érkező biztató hírek gátolják meg.

Az olaszok elálltak gazdasági követeléseiktől

Ribarzs dr. beszámolt a külügyminiszternek a velencei tárgyalásokról

Beogradból jelentik: Az olaszokkal folytatott velencei tárgyalások vezetője, dr. Ribarzs Ottokár, a külügyminisztérium hívására Beogradba érkezett és beszámolt Nincics külügyminiszternek a tárgyalások eddigi eredményeiről.

Velencében egy hónapja folyik a jugoszláv és olasz delegációk munkája, amely főleg a fiumei kikötőforgalomra, az Olaszország felé vezető közlekedés és a jugoszláv területeken való olasz tranzit kérdéseire vonatkoznak. Ezekben a kérdésekben az olaszok a tárgyalások kezdetén tulhajtott követeléseket támasztottak, amelyeket a jugoszláv delegátusok nem fogadhattak el. Különösen a jugoszláv vasuti tarifák leszállítása tekintetében merültek fel ellentétek. A további tárgyalások folyamán az olaszok belátták követeléseik teljesíthetlenségét és több kívánságuktól elálltak.

A főbb pontokban néhány nap előtt létrejött a megegyezés s a bizottságok most a részletkérdéseket rendezik. Dr. Ribarzs ismét visszautazik Velencébe.

Mi mindenhez szükséges az állampolgárság igazolása?

Kezdetben volt az Adóbizonylat... Adóbizonylat kellett és kell ahhoz, hogy lakást kapj, hogy küldeményed átvehesd a vámlivatalban, hogy utlevelet kaphass... Mikor már az adóbizonylathoz mindenki hozzászórt, kitalálták az állampolgársági bizonyítványt. Ujában minden életnyilvánuláshoz állampolgársági igazolványt kérnek. Mig azonban adóbizonylatot aránylag könnyű szerezni, csak az adót kell kifizetni, (s mindenkinek mindig van adóhátraléka) az állampolgársági igazolás megszerzésénél nem ennyire egyszerű a fizetés. Állampolgárságát a legkevesebb ember tudja igazolni. Ahoz, hogy valaki hozzájusson az állampolgársághoz nemcsak az adóját kell kifizetnie, hanem illetőségi kérdésének is rendben kell lennie s ezen kívül is temérdek jóakaratot kell szerezni a különböző hivatalokban.

Hogy mi mindenféle jog érvényesítésének előfeltétele az állampolgárság, arra nézve talán legjelentősebb, hogy az 1884-ben kibocsátott szerb állami dohányjövődék sorsjegyeinek nyereségét sem fizetik ki, csak állampolgároknak. Ne méltóztassék azt hinni, hogy valami rengeteg nagy nyereségről van szó. A tíz aranyfrankos sorsjegyek nagyobb részét kis — talán 15—20 dináros nyereséggel sorsolják ki, — ahoz azonban, hogy valaki ezt a nagy nyereséget csakugyan meg is kapja, nem elég megjelenni valamely állampénztárnál, hanem igazolni kell, hogy állampolgár s a dohánysorsjegy már a háboru előtt birtokában volt.

Ha most még hozzáveszük, hogy

ezeket a sorsjegyeket külföldi tőzsdéken, Párisban, Bécsben, Budapesten is jegyzik, s ott a tőzsdén mindenki megveheti, elgondolhatjuk, hogy hány külföldinek akad kedve jugoszláv értékekbe fektetni a pénzét, ha megtudja, hogy az állam milyen nehézségeket támaszt, amíg valaki vele szemben jogos követelését érvényesítheti.

Igazgatósági ülés a noviszadi tőzsdén.

A noviszadi tőzsde igazgatósága kedden délután Dungserszki Gedeon elnökleite alatt igazgatósági ülést tartott. A már megszervezett második jogügyi titkári állásra négy pályázó jelentkezett: egy ügyvéd, egy törvényszéki bíró és két ügyvédjelölt. A pályázat eredményét az igazgatóság nem találta kielégítőnek, november 22-iki lejárattal új pályázatot ír ki s az állást november 24-ikén tölti be. Az igazgatóság a zsirra és szalonnára vonatkozó szokványok új tervezetét visszaadta a szakbizottságnak, mert egyes igazgatósági tagok nem találták megfelelőnek. Ellenben a burgonyára vonatkozó új szokványokat elfogadták. Módosították az általános tőzsdeszokványok 4-ik §-át, amely szerint olyan ügyleteknél, amelyet a tőzsdén beszélnek meg, de köijegyet nem adnak, csak akkor érvényes a tőzsdebírság illetékessége, ha az eladó később önmaga és nem ügynök útján ad köijegyet. Fívi jelentőségű határozatképpen megállapította a tőzsde igazgatósága, hogy a prompt szállításra vonatkozó kikötésnél 8 napos teljesítési határidő van akkor is, ha a felek ugyanazon helységben laknak. Prompt szállításnál a vevő a kötlevel kézhezvétele után 48 óra alatt köteles szállítási diszpozíciót adni. A tőzsde tagjaiul felvették Schossberger Adelf noviszadi kereskedőt, a Prva Firvatska Sted. noviszadi fiókját, a Zorka vegyészeti gyár szuboticali céget. Törölték saját kérelmére a tőzsde tagjai közül Grüner Armin sztarakanizsai céget.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. november 11.

Beograd, nov. 11. *Bárat:* Páris 3.68, London 322.53, Milanó 3.01—3.02, Newyork 69.40—69.80, Genf 13.42—13.4750, Bécs 0.986—0.987, Budapest 0.935, Bukarest 38.75—39.

Budapesti terménytőzsde, nov. 11. Rendkívül gyenge érdeklődés gabonafélék iránt.

Tiszavidéki búzát 77—78 kilogramos súlyban 475.000 koronával ajánlanak, nyitáskor erre az árura 467.500—470.000 koronás pénzájánlat van.

A takarmánycikkek piacán tengeri és árpa iránt mutatkozik némi érdeklődés. Nyitáskor prompt csöves tengerit 185—187.500 koronás áron kötöttek.

Chikagói gabonátőzsde, nov. 11. Buza decemberre 153.75, Buza májusra 160.25, Buza júliusra 139.75, Tengeri prompt 2. min. 121.5, Tengeri decemberre 111.125, Tengeri májusra 115.375, Tengeri júliusra 116.125, Zab decemberre 52.875, Zab májusra 57.75, Zab júliusra 55.75, Rozs decemberre 137.5, Rozs májusra 139.25.

Newyorki gabonátőzsde, nov. 11. Buza őszi vörös 173.25, Buza őszi kemény 167.75, Tengeri 125.75, Liszt sp. w. cl 675—725. Az irányzat tartott.

Cimbalmozik?

Moravetz cimbalom ALBUMA
már megjelent!

Igazi meglepetés a cimbalmozó számára. Kiválógatott brilliáns darabok gyűjteménye.

Mindenütt kapható.

NYILTTÉR.

Tisztelt üzletfeleimet értesítem, hogy üzletemet, papir engross és Piatnik játékkártya raktáramat házamba, Senoe ul. 19. sz. alá helyeztem át.

Bedő Ferenc

Trafika Bedő

és Vojvodina papir engross.

8356

Felhívás.

A mai napon megvettem Petrekanics János tulajdonát képezett Vilsonova ul. 41 szám alatt levő fodrászüzletét,

Felhívom ennél fogva a nevezett netáni hitelezőit, hogy követeléseiket ezen felhívás megjelenésétől számított 8 nap alatt jelentésük be dr. Kiss József ügyvéd irodájában. Elkésetten érkezett követelés bejelentéseket nem veszek figyelembe.

Subotica, 1924. november hó 3-án.

8610

Dulics Márk

Felhívás.

Ezennel van szerencsém a vidéki igen tisztelt vevőim figyelmét felhívni, hogy a *Gallus-Antracen tinta, Talppolitur, Antrac és Indigoesen (kékítő)*-ről szóló nb. megrendeléseiket azonnal küldjék be, hogy azokat a fagy beállta előtt leszállíthassam, mert a fenti cikkek télen megfagynak s így nem lesznek szállíthatók.

Eugen Kalmar Subotica

Kemična Industrija

8633

Értesítés.

Igen tisztelt üzletfeleinket és a t. szállító közönséget ezúton is értesítjük, hogy suboticai képviselőtünk (Karadžičeva ul. Báranyköz 10. Interurban telefon 199) teljesen átszerveztük és annak vezetésével **Farkas Miklós** urat bízunk meg, aki azt továbbra is cégünk eddigi szellemében fogja vezetni.

Képviselőtünk ez alkalommal tanácsállalya követeltük ki, amely minden készséggel szolgál bármely fuvar- és vásárlásban díjtalan felvilágosítással.

Egyben felhívjuk a t. szállító közönség b. figyelmét arra, hogy Wien-ből minden héten egy gyűjtőkocsit indítunk Suboticára, így a nekünk Wienben átadott árukat modunkban áll a leggyorsabban Suboticán kézbesíteni.

Szíves megbízásokat kérjük közvetlenül alanti címre, vagy pedig itteni képviselőtünk útján hozzánk juttatni:

Ullmann & Seligmann

Wien, I. Judenplatz 6.

8623

EJ BE GYÖNYÖRÜ

a BUNDÁJAI

HOL KÉSZÜLT ?

Még mindig nem tudja, hogy

NÁVAY és KOPILOVICS-nál

ZOMBORSZKI PUT 2 SZÁM

készülnek a legszebb szörmedolmok ?

Raktáron tartanak dus váldsztékban mindenféle szörmeárut. Elvállalnak minden e szakmába vágó munkát úgy nőknek mint férfiaknak a legjutányosabb árlaban. 7101

"VASKO"

kereskedelmi és bizományi iroda

Városi bérpalota **Subotica** Városi bérpalota

Közvetít, vesz és elad bel- és külföldi ingó és ingatlan tárgyokat

Elvállal mindenféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvényszerűségi könyvek vezetését, ellenőrzését, felülvizsgálását, lezárását, leltár és mérleg készítését

Elfogad a biztosítás minden ázatára kiterjedő biztosításokat

Átvesz kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok képviselőit és ügynököket

Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak perenkívül vagy peres behajtásáról gondoskodik

Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag

Foglalkozik a fizetésképtelen cégek kiegyezése körül összes munkálatokkal

Tudnivalók a sorsolásról

Mint a **Bácsmegeyi Napló** több ízben megírta, 1924 január 18-án előfizetői és olvasói között kisorsol egy hold-subotica határban fekvő szántóföldet.

Kik vehetnek részt a sorsolásban ?

A sorsolásban résztvehet, tehát reménye van, hogy az egy hold szántóföldet megnyeri az, aki 3 hónapra 135 dinárral előfizet a **Bácsmegeyi Naplóra** és január 1-én előfizetése még nem járt le. Aki tehát most beküldi a 135 dinár előfizetési díját, résztvesz a sorsolásban is.

Mit kell tenni azoknak, akik naponta veszik meg a Bácsmegeyi Naplót ?

Azok is résztvehetnek a sorsolásban, akik nem előfizetők ugyan, de naponta meg szokták venni a **Bácsmegeyi Napló-t**. Hogy ezek a sorsolásban részt vehessenek, azoknak csak annyit kell megtenni, hogy **ne dobják el, ne tüzeljék fel a kiolvasott Bácsmegeyi Napló-kat**, hanem tegyék el az újság első lapját és ezt gyűjtsék össze úgy, hogy el ne kailódjon. Hogy azután mikép igazolják azt, hogy ők a lap rendes vevői, azt később fogjuk megmondani. A fontos az, hogy november 10-től tegye el mindenki, aki példányonként veszi a **Bácsmegeyi Napló-t** az újság első lapját, a címlapot.

Hogy történik a sorsolás ?

A sorsolás január 18-án, vasárnap délelőtt 10 órakor lesz s azon jelen lehet minden előfizető és mindenki, aki igazolta, hogy példányonként vásárolja a lapot. A megjelentek öt bizalmi embert küldenek ki, akik a jelenlevő kir. közjegyzővel együtt meggyőződnek arról, hogy minden előfizetőnek és minden igazolt példányszámonkénti vásárlónak a neve egyforma nagyságú cédulákra van felírva és hogy minden ilyen cédula elhelyeztetik az e célra elkészített urnában. A kir. közjegyző felkér valakit, hogy a sorsolást ejtse meg. Az urnából kihuzott első név tulajdonosa nyeri meg az egy hold subotica földet. A sorsolásról a kir. közjegyző jegyzőkönyvet vesz fel.

Milyen földet kap a nyertes ?

A nyertesnek adandó egy hold föld Subotica határában, a városhoz közel van, kerti és szőlőművelésre alkalmas és azt a huzás után a nyertes nyomban birtokba veheti, az nevére lesz átírva, gazdálkodhat rajta vagy eladhatja.

Milyen előnyök járnak az előfizetéssel ?

A **Bácsmegeyi Napló** nemcsak jó, érdekes, megbízható, komoly lap, hanem a legolcsóbb újság is.

Naponta 12 oldalon jelenik meg, tehát több olvasni való benne, mint más lapban.

Minden nap megjelenik, tehát hetenként het-szer kap az olvasó érdekes olvasni valót.

Annak ellenére, hogy minden előfizetőnek és olvasónak reménye van rá, hogy

EGY HOLD FÖLD

birtokosává válik, az előfizetési díjat nem emeljük fel. Az előfizetés marad negyedévre 135 din.

Aki hozzánk fordul, annak postai befizetési lapot küldünk, hogy az előfizetési díj beküldése se kerüljön költségbe.

Naponta százan és százan fordulnak hozzánk ügyes-bajos dolgaikban tanácsért, közbenjárásért és mi mindenkinek díjtalanul szívesen állunk rendelkezésére. Még csak válaszbélyeget sem kell küldeni, mindenkinek megírjuk a választ kérdéseire, ügyeiben eljárunk. A jövőben is mindenkinek, aki előfizetők, vagy igazolja, hogy olvasónk, jogosan fordulhat hozzánk.

A subotica előfizető kihordó uján, a vidéki előfizető postán kapja pontosan a lapot. Természetesen helyi-vidéki árusítóink is mindenkinek pontosan eljuttatják a lapot.

A példányonként vásárlókat még egyszer figyelmeztetjük, hogy az újság címlapját tegyék el. December első napjaiban megírjuk, hogy melyik öt novemberi lap címlapját küldjék be annak igazolásul, hogy a lapot megvettek. Januárban szintén öt decemberi lapot jelölünk meg. Aki ezt a kétszer öt, összesen tíz lapot beküldi, az épúgy részt vehet a sorsolásban és minden egyéb kedvezményben, mint az előfizető.

BÉRBEADÓ

HOSSZABB IDŐRE ÉS PEDIG AZONNAL A KONTINENTÁL SZÁLLÓ BEOGRÁD KÖZPONTJÁBAN

Pop Lukine és Kosmajka ulica sarok, 20 új, beburorított szobával, fürdőszobákkal és szalonokkal, étterem és kávéház új berendezéssel, amely Beogradban elegancia tekintetében egyedülálló. Alkalmas mulatságokra, összejövetelekre, bankettekhez, szimuladásokhoz stb. Az árak és feltételekért csakis azok forduljanak az alanti címre kik megfelelő tőkével rendelkeznek.

Radenko Radenković tulajdonos Beograd
Uskoška ulica 10. 8618

IRODISTA-(NŐ)

aki a kettős könyviteiben épp úgy mint a német, szerb és magyar levelezésben jártas, azonnal felvétetik.

Krausz Ede butor- és szőnyeg áruházában,
Novisad.

Ügyes, komoly, jól bevezetett rövidáru utazók

Bácska és Bánát részére azonnali belépésre kerestetnek. Ajánlatukat azonnal küldjék be

Weidinger S. és Zs. céghez
Somborba.

TRAFIKANT GÁBOR ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőtől
Sósav, Kénsav, Accumulátorsav,
Rézgalic, Vásgalic, Glaubersó,
Calcionalt Sulfat

6192

a „SHELL-COMPANIE“ képviselőtől:

„SHELL“ gépolaj
„SHELL“ hengerolaj,
„SHELL“ padlóolaj,
„SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
„SHELL“ benzín
„SHELL“ petroleum.

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon 190 sz.

Távíratcím: Kenderina Iroda: Városi bérpalota
Télelő: Sentai put.

MOQUETTE-, GOBELIN- és SELYEM BUTORHUZATOK
PATENT ROLETTA RUDAK

AJÁNL: LÓPOKRÓCOT, TŰZOLTÓ- és KERT-TÖMLŐKET, UJ LISZTES, GABONÁS, GYAPJU-, TOLL-, KOMLÓ- és SZALMAZSÁKOKAT, MATRAC- és ROLETTA SZÖVETEKET JUTÁBÓL és LENBŐL, MINDENMŰ HÁZIVÁSZNAT, ZSINEGET, KÖTELET és HEVEDERT

PONYVAELADÁS és KÖLCSÖNZÉS

KORZO MOZI * LIFKA MOZI

Hétfő—szerda

Vasárnap—szerdáig

Ádám és Éva

Nagysabásu filmjének
6 felvonásban.

Főszereplők

Éva... Dagny Servaes
Ádám... Rudolf Förster

A kettős hetű Mae Murray
New York híres Hecker
Baby és Fedák Sárijának
ujdonsága

A torreador szerelme

8 felvonásban a viador
partnere

Rudolf Valentino

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címzés
kötészetesen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Állatkörösök az apróhirdetési díj felét fizetik.
Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din.
Kérdőközlönyekhez válaszbélyeg mellékelendő.

KÉS-, OLLÓ-, BOROTVA-ÉLESÍTÉS FÉMTÁRGYAK NIKKELÉZÉSE

TENNER optikus és orvosi műszerésznél
SUBOTICA, Kralj Aleksandra ulica 11. 5529

Perfekt könyvelő, szerb-
magyar levelező, állást
keres. Ajánlatokat »Könyv-
velő« jellegre a kiadóba
áér. 8528

Munkásnyelvi felvételt
Johanna szikvizitár. Us-
poredni put 25. 8627

Munkás-fehérneműing és
alsónadrág a legjobb an-
gól és cseh gyártásból és
zefirből olcsón szállít
Franc Hrvat fehérnemű-
üzeme Ljubljana L. Posta-
tűk 129. 8587

Palicsi villát keresek

azonnal bérletre. Aján-
latokat kérem Bárány
szálló portásánál, «6»
szoba részére legelőn.
8621

Gyakorlott mérőmér állást
keres, emelje vidékre is.
Levelet »Becsület« jel-
lige alatt a kiadóhivatal
továbbít. 8609

VÉTEL-ELADÁS

Pólvahuzatok, csecsemő-
nek való szabószár, him-
zett függönyök, mosdóra
felszerelhető pólvázószal-
tal, olcsón eladó. Cim a
kiadóban. 8355

Komplett új körte háló-
szoba jutányos árért el-
adó. II. Petrova ul. 27.
8625

Szaképzett öntőt

(mesteri) keresek.
Írásbeli ajánlatok a
KURIR hirdetési iro-
dához kéretnek Sub-
otícára. 8614

Eladó benzinmotoros tü-
zifavágó körfűrész, új szí-
vógáz generátorral. Bö-
vebbet Mailer Sándor csa-
tornai gépésznél. Staribe-
cejen. 8594

Schlager Henrik
speciális bőrmaszkos
és bőrartészt
Subotica,
Aleksandra ulica 1. sz.

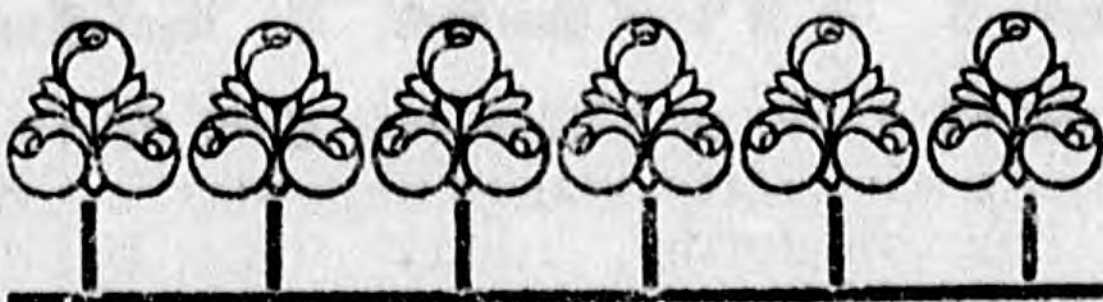
Állandó nagy raktár!
Olcsó árak! 7759

Íróasztal és 5 méter hosszú
szu pult kölönben keres-
tetik megvételre. Ajánlatot
kérünk Ratarska Banka.
Mol. címre. 8626

Kerestetnek

szorgalmas és agilis urak, mint
utazók egészségügyi cikkek.
nagy üzeméhez, kik feltét-
lenül szaktudással és gya-
korlattal bírnak és a
német nyelvet épp úgy
mint az államnyel-
vet bírják. Írás-
beli ajánlatot
kér:

Balkan Internationale Commerce Co.
Novisad, Palata Srpska Zadrúzna Banka D. D.

NEMESITETT, MAGASTÖRZSÜ.
2 ÉVES

RÓZSAFÁK

A LEGSZEBB FAJOKBAN, LEGHATÁNYOSABB
ÁRBAN KAPJÁK

GOSER ANTAL

Mű- és KERESKEDELMÉ KERTÉSZ
SOMBOR, KRALJ PETRA ULICA 46.

KISS ZÁLOGINTEZETE
mindenfélé értékű tárgyra
kölcönt ad. Zálogból vissza-
számartó c. rka 500 meter-
sötétszürke finom gajpu-
szövet, szállításra v. férfi,
női raglán és tónkabátnak
való. Ékszeres, ruhák, ka-
bátok, fehérneműk és min-
den más tárgyak állandóan
olcsón eladnak, Subotica
I. kör. Bogovičeva (Kinižsi)
ul. 12. 2 5697

SATIN garnitúrák plüssel

Készít:

GARDIO vállalat, Sombor

8115

Occasíó! Nőfelöltő nagy-
vásár megkezdődött! Mo-
dellek 800 dinártól feljebb.
Eisler Izsó készruha rak-
tárában. Barátok templo-
ma során. 8631

Gradska Kafana Városi Kávéház

minden napon
csütörtök és vasárnap

5 órai tea

BEER JENŐ
szalonzenekarának
közreműködésével.

Fakereskedés Zemun fő-
utcáján, saját telken. 4000
négyzetméter és 250 mé-
ter utcai fronttal irodá-
val, kis lakással, motoros
fűrésszel eladó, illetve
cserél ingatlant, vagy
társul. Ajánlatok Julius
Berko J. Zemun címre
kéretnek. 6812

KÜLÖNFÉLE

Lakás, uri, modern, há-
romszobás, azonnal beköl-
tözhető, a környéken jó
vonatösszeköttetéssel, ki-
válóan alkalmas tisztvisé-
lőknek eladó. Cim a ki-
adóban. 8615

SZTIPICS ÉTTERME

Štromanova ul. ca 12 sz.

Nagy választék elsőrendű
ételekben, mérsékelt árak,
utazó, hivatalnok és újságitró
uraknak 10 százalékos
kedvezmény!!!

Kankónál (gennyves folyás-
nál), húgyvesőbántalmaknál
a legjobb hatnak a már
18 éve ismert Larucin-
kapszulák és pálcikák. —
Egy doboz ára 20 dinár.
Kapható minden gyógy-
szertárban és drogériában.
Különben postai rendelés-
re. Blum (Illés) gyógy-
szertár, főpostával szem-
ben. 5463

ALAPOS, KIMERÍTŐ, PONTOS és GYORS INFORMÁCIÓT

az ország bármely részéből jutányosan
nyújt kereskedőkről és iparosokról

RADIOREKLAM JUGOSLAVIJA

SUBOTICA, Vilsonova ul. 14. TELEFON 11

Kérjen ajánlatot!
Kérjen próbainformációt!

Amelyik nap

a negyedévi elő-
fizetési díj hoz-
záni beérke-
ttől kezdve kap-
ja hónaponta a
Bácsmegyei
Napló-t
s részt vesz a sor-
solásban. Nyer-
het 1 hold földet

Kemény Herman v. hely-
hatósági állatorvos, lak.
VIII. Ivana Antunovičeva
ul. 4. telefon 29. Látoga-
tási díjak: Belterületen:
40 dinár. Külterületen min-
den megkezdett óra után
40 dinár. — Cítási díjak:
Nagy állatok oltása dara-
bonként 5 dinár. Sertések
oltása darabonként 3 di-
nár. Baromfiak oltása
darabonként 2 dinár. —
Mérsékelt mütéli és szav-
tatóssági vizsgálati díjak.
Ingyenes állatorvosi ta-
nácsadás és körme álla-
pítás. — Szegénysorsu ál-
lattulajdonosoknak 25%
kedvezmény. 8305

TÖLGYFA- PARKETTÁT

ajánlat nagyon jutányos
árakon

Atlas d. d. Novisad

Üzlethelyiség (földszint,
emelet és padlás) a város
központjában azonnal ki-
adó. Jóvevni értesítés Dr.
Manojlovič és Dr. Dimit-
rijevič ügyvédi irodájában
Aleksandrova ul. 9. 8608

TERÉZIA crém

ZYMOL fagybárium

LIKÖR és RUM

essencia

Előadó DECSY GYULA gyógytárában
Kiskápolnával szemben. 8111

Jóforgalmu. Negyven év
óta fennálló pékség azon-
nal kiadó. VI. Vukovičeva
ul. 30. 8536

Egy hold föld

kerül kiadásra a
BACSMEGYEI NAPLO
előfizetői közt jan. 18-án

Elvesztett folyó hó 10-én
reggel az állomáson egy
ezüst cigarettatartó arany
monogrammal. Megtaláló
jutalom ellenében adja le
Skottis Viator ul. 44. 8637

Egy háromszobás lakás
előszobával, teljes butor-
zattal rögtön átadó. Tu-
dakozni Béni Béla, Nem-
zeti kávéház délelőtt 9—12
óráig. 8634

FOGLALKOZÁS

Intelligens nő, 22 éves,
biztos állást keres no-
vember 15-ére vagy december
1-ére házzelvezetőnek, há-
zikisasszonynak vagy jobb
házhöz szobalánynak is.
Elmenne esetleg vidékre
is. Mindenben megbízható
és ügyes. — Leveletet
»Megbízható« jellegre a
kiadóhivatal továbbít. 8597

Igazgatók, tanítók! fényes
inellékkeresésre tehetnek
szert fáradság és befektet-
és nélkül. Részletes fel-
világosítást ad Novisad,
postafiók 144. 8554

Curt Georgi Leipzig

Fiókok:
Mailand, Zürich, Venecia

Ajánl a t. vevőknek:
éterolajat, virágolajat, ve-
gyészi cikkek, műilla-
tokat és mérlegmentes
festékeket

Képvisező:

DUŠAN A. NIKOLIĆ
Beograd 241, Karađorđeva
ul. 79. — Telefon 31-04

Cipőtűző felvétetik. El-
sőrendű munkásnő és csak
olyan jelentkezzék, aki
állandó munkára vállalko-
zik. Polár cipőfélék kész-
késztő. Vilsonova ul. 30. 8592

Világlexikon

november 15-ig
125 dinárért
megrendelhető a

„KURIR“

könyvkiadónál Subotícán

8625

Géneszi állást keres 28
éves nőten gépész, ösz-
szes gőz- motorvizs-
gákkal rendelkezik, gép-
gyári, malomgyakorlattal,
villamossághoz ért. Szíves
meghívást kér: Kocsis
Sándor, Martonos (Bačka)
8630

Magános ügyvéd jobb-
megjelenésű házzelvezetőt
keres december elsejére.
»Diszkrétio« jelige alatt.
8629

Szegéd, aki rőtös- és ve-
gyeskereskedésben teljes
fartassággal bír, azonnal
felvétetik. Ajánlatok De-
nich József céhez Staro-
Sivac (Bácska) küldetők.
8595

Okleveles gépészmérnök
bármely üzemi szerény
feltételek mellett állást
vállalna. Eisel Bočar, Bă-
nát. 8527

PAPIRÁRUK

író-, csomagoló-, másoló, áttü-
tő-, indigó- és carbonpapír

ÍRÓSZERÉK

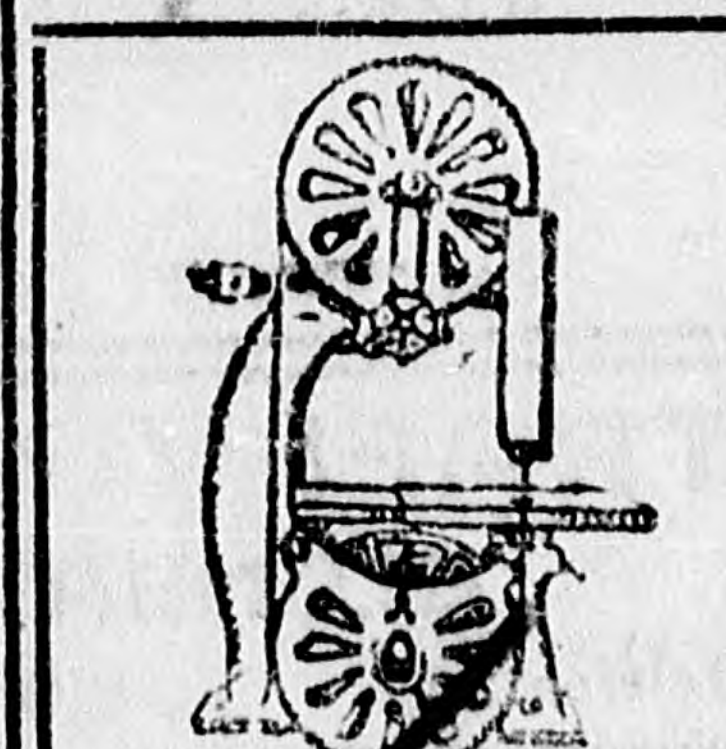
és irodai felszerelési cikkek

GYÁRI ÁRBAN

Heumann Mórnál

Subotica, Jelačićeva ul. 1.
Alapított 1881 évben

Perfekt szerb-horvát, né-
met és francia levelező ott-
thoni levelező munkát vál-
tal. Címeket a kiadóba kér
8607

Német fajpári gépeket

legújabb típusú golyós csap-
gyázzással és szerszámokat
suboticiai raktárból azonnal
szállítok

JELLINEK JÓZSEF

SUBOTICA, Peje Kujundžičeva
ul. 4. (Kaszinóval szemben)

Malomhivatalnok, ki le-
kereskedelmi és vámmunkák
önálló vezetésében teljes
műszaki ismerettel ren-
delkezik, a malom és ga-
bona szakmában nagy
gyakorlattal bír, malomba
vagy bármilyen kereske-
delmi vállalatba hivatal-
noknak ajánlkozik. Cim
a kiadóban. 8613

Jobb leány kerestetik
gyermek mellé. Cim a ki-
adóban. 8636

AJÁNLOK

kereskedőknek és viszontárúadóknak mindennemű

DÉLIGYÜMÖLCSÖT

és olasz terményeket, közvetlen behozatal
ugymint, friss

maróni, citrom, datolya, kaliforniai-szilva,
malaga, mazsola, füge füzérés, kosaras és
csemege füge. Mindennemű déligyümölcs
állandó raktára

WEISZ JÓZSEF NAGYKERESKEDŐ

Subotica, Rudičeva ulica br. 1.